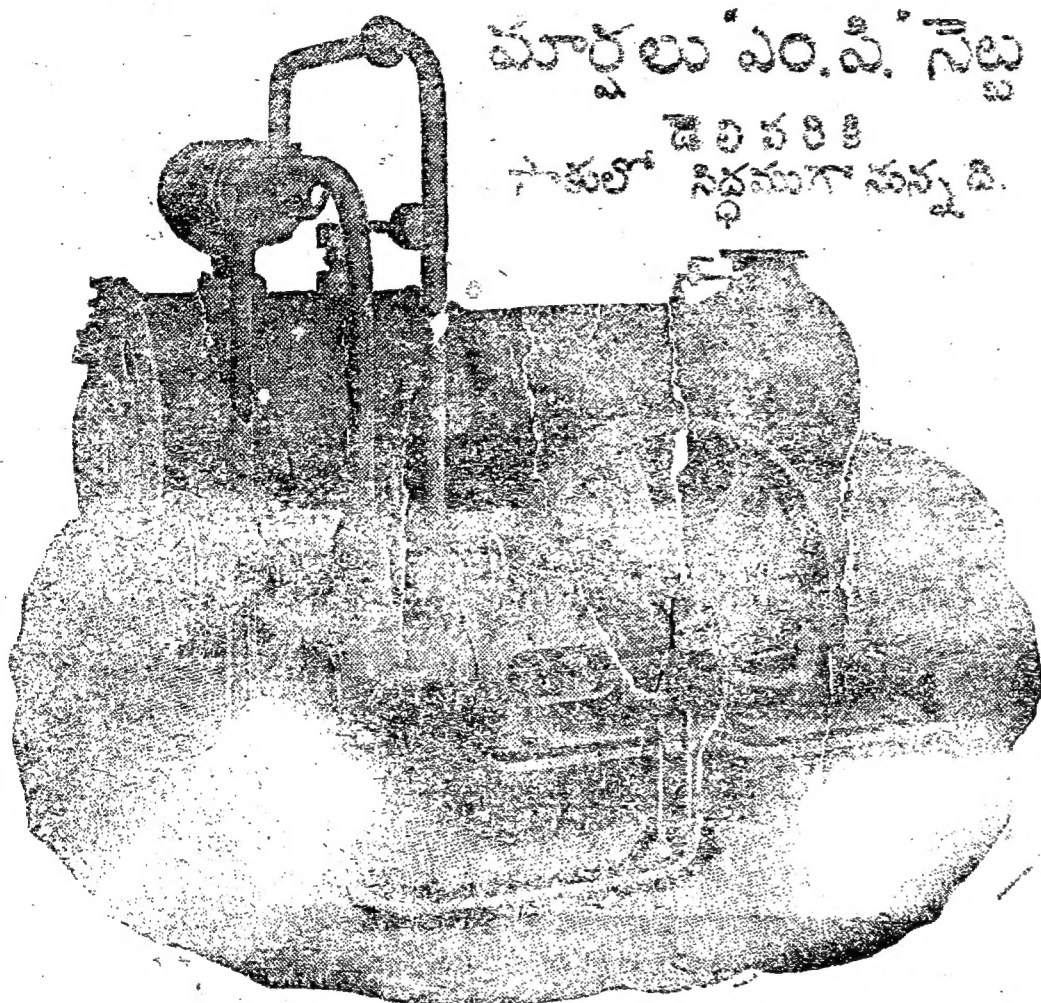

310097 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం. సెప్టెంబరు నెల 12 తేది శుక్రవారము } No. 134.
 సంపుట. 5 } ఈ పత్రిక పాఠకులకు ప్రత్యేకముగా పంపింపబడును. } పంపిక ౧౩౪

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
 డెలివరీకి
 గాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

కొయిలెట్టు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
 మొదలగునవి వయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం.పి.' మార్ష నెట్టు
 డెలివరీ వివరముల గురించు ఇతర వివరములకు ఈ దినపత్రికను
 మాకు దరఖాస్తు లంఘనంనవలెను.

మార్షలు సగము టికో (ఇండియా) లిమిటెడ్

నెం. 9 సెక్టరు లైను పిన్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు శ్రమితికెక్కినది.
 ఇతర వీధిమైదాన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనము వాడి
 సంతోషముగా వయమగును.
 సులభ మెల 0-10-0 బాటలు

మోహినితైలము

పీసా 1-5 0-12-0

తామరతైలము

కప్పి 1-5 0-6-0

వండ్లపొడి

కప్పి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిస్,

బాంబాయి - మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2823

మోటార్ ఇంజనీరింగు కర్మిని చేసే వారి కొరతను తీర్చుట కొరకు మోహిని
 ఇంజనీరులను తయారు చేసింది. ఈ ఇంజనీరులను తయారు చేసే కార్యక్రమము
 అంతర్జాతీయ స్థాయిలో జరుగుచున్నది.

కోవినియా తైలము

ఈ తైలమును తయారుచేయుట కొరకు మోహిని ఇంజనీరులను తయారు
 చేసింది. ఈ తైలమును తయారు చేసే కార్యక్రమము అంతర్జాతీయ
 స్థాయిలో జరుగుచున్నది.

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియం కంపెనీ, 9 బందర్ స్ట్రీట్, మదరాసు.

అరోగ్యములకు గాను

మోటారు

219

తక్షణమే

(వాసిన కంటా) ఖర్చును కూడకు అనేకమంది ఇప్పుడే మోటారు
 బస్ ప్రతి 'కోమరాన్' ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఈ మోటారు
 ధ్వజమును...
 మోటారు బస్ తయారుచేసి
 ప్రెజ్డెంట్ మోటారు బస్ తయారుచేసి
 మోటారు బస్ తయారుచేసి

తండ్రి విలాసము— పండిట్ హైనురీ.

టెక్స్ పలయూ ఏర్పాటుల నన్నిటిని కే య డ మ యి న ది.
కార్పొరేషనువారు మరల ఇంకొకవిధముగ తీర్మానించిన వా
నప్రముల కన్నిటికిని కార్పొరేషనువారు ఉత్తరవాదులు కాగల
రని ప్రత్యక్ష త్రరము నిచ్చె ననిరి.

[illegible]

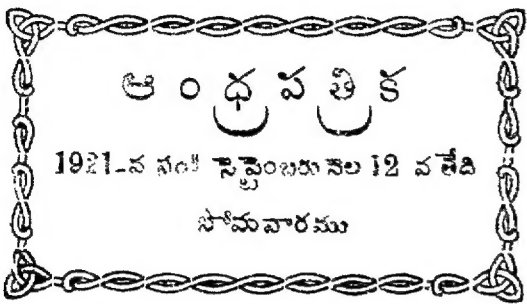
శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

చాలమంది మా ప్రకటననుబాది సామానులను వి. పి. గా బంపియున్నారు. వందలకొలది రూప్యముల సామానులు చేరినవి. చేరినవానియందనుపయోగమైన వస్తువులను గలవు. ఇకముందు ఆర్థరూపాంధకను వి. పి. గ వస్తువులను పంపిన రీతికొనబడవు. ధరించు సమానాలను పంపిన కావలసినవాటికి వ్రాసి తెప్పించుకొనబడును.

కే. నాగేశ్వరరావు.

శుద్ధస్వదేశ వస్తునిలయము.

6, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

న్యాయశాస్త్ర కళాశాల.

1920-21 సంవత్సరపు నివేదిక జట్టి చూచిన, కళాశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య క్షీణించినది. 1921 సంవత్సరము మార్చి 31 తేదీనాటికి 668 మంది విద్యార్థులు చదువుచుండిరి. అంతకు పూర్వపు సంవత్సరమునందు అతేదీనాటికి 662 మంది చదువుచుండిరి. నివేదికవత్సరమున 644 మంది విద్యార్థులు కళాశాలయందు చేరినను, 78 మంది విద్యార్థులు మధ్య విడిచిపెట్టిపోయిరి. యం. యల్ క్లాసులలో 18 మంది విద్యార్థులు మొదలు బ్రవేశించినను, 19 మంది మాత్రమే సంవత్సరాంతమున మిగిలిరి. రెండవతరము ప్రారంభముకాగానే 39 మంది విద్యార్థులు చదువు చాలించిరి. ఇందుకు కారణమెట్టియో కళాశాలాధ్యక్షులు వివరింపలేదు. మిగిలిన తరగతులలో 37 మంది చదువు చాలించిరి. వీరిలో ఇరువురు వ్యాధిపీడితులై చనిపోయిరి. మిగిలినవారిలో ఆర్థికవిద్యార్థులు సహాయనిరాకరణకార్యక్రమము ననుసరించినట్లు, అధ్యక్షులకు తెలియును. తక్కినవారిగూర్చి వారికి రూఢియగుకారణము తెలియలేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమము, కళాశాలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య క్షీణించుటకు ముఖ్యకారణమై యుండనోపునని, ఊహించవచ్చును. వెనుకటిమూడు వత్సరముల సంఖ్యలతో బోల్చిచూచిన 1920-21 సంవత్సరపు సంఖ్యలే తగ్గువల జూపినవి. అధిక సంఖ్యకులు చేరినందుటకు గూడ నిరాకరణోద్యమమే కారణమై యుండును. కాని, కలకత్తా యం దువలె మద్రాసు విద్యార్థు లీవిషయమై ఎక్కువమోరవ గనుపరుపకబోయిరిని తెల్లలుగుచున్నది. అన్ని మండలములలోను, తంజావూరు మండలము ఎక్కువమంది విద్యార్థులను పంపియుండెను. మలబారు మండలము రెండవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. తిరుచనాపల్లి మూడవస్థానమును, ఉత్తర ఆర్ధాటు నాల్గవస్థానమును, కృష్ణా మండలము అయిదవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. బి. యల్, ప్లీడరు పీఠ కర్తీకులలో నుత్తీర్ణులయిన విద్యార్థుల సంఖ్య వెనుకటివత్సరమునకన్న సరికొత్తము జూపినను, ఎఫ్. ఎల్. పర్మీట్ విషయము బడసినవారి సంఖ్య చాల తగ్గిపోయెను. పట్టభద్రులగు లాకాలేజి విద్యార్థులకుగూడ పరీక్షలకు బోకుండ, నిరోధములు గలుగుచున్నవి. ధర్మ విద్యార్థుల సర్టిఫికేట్లులను సరియగు నభివృద్ధి గనుపింపలేదను కా

రణముచే, కళాశాలాధ్యక్షులు నిలిపివై చుట విచిత్రముగ నున్నది. లైబ్రరీని విద్యార్థులు శ్రద్ధతో నుపయోగించుచున్నట్లు, నివేదిక తెలుపుచున్నది. కాలేజి విద్యార్థులకు గృహవసతియు భోజన వసతియు కలిగించుటకు ప్రయత్నములు జరిగెనుగాని, కళాశాలకు చుట్టుప్రక్కల అనుకూలముగ ఇండ్లు అద్దకు దొరికలేదని, అధ్యక్షులు వ్రాసిరి. చుట్టుప్రక్కల గాకున్న దూరప్రదేశమున గృహము నొకదానిని బాడుగకు దీసికొనవచ్చునని, డైరెక్టరుగారు సూచించిరి. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు క్లబ్బునందు, సగముమండి వైగాలా కాలేజివిద్యార్థులే చేరిరి. దానియందు అరుదినము భోజనము జేయువారిలో 100-కి 70 మందికి వైగాలా కాలేజివిద్యార్థులేగలరు. కాని, క్లబ్బులోనివసించుటకువసతిలేకుండుటచే, అట్టివసతినిబాడ కల్పించినచో లాభకరముగ నుండునని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. కే. పి. లక్ష్మణరావుగారి ప్రోత్సాహము మూలమున విద్యార్థులు ఆటలలో శ్రద్ధవహించిరి. వందెములలో వీరు నిపుణత జూపిరి. నివేదిక సంవత్సరమున కళాశాలోత్సవము జట్టి సు అబ్దురు రహీముగారి యధ్యక్షత్వం ద జరిగెను. న్యాయవాదవృత్తియందలి ఉత్కృష్టతను అబ్దురు రహీముగారు సభయందు చాటిరి. విద్యార్థుల సంఖ్య దగ్గినను, కళాశాలకయిన వ్యయము వెనుకటి వత్సరమునకన్న అధికయము జూపినది. ప్రెస్సిపాలుగారి జీతము క్రమక్రమముగ పెచ్చింపబడుచున్నది. 1920-21 సంవత్సరమున, కళాశాల ఇరువురు సమర్థులగు నుపాధ్యాయులను కొల్పోయెను. టి. రాజగోపాలాచార్యులగారును, గొల్లకోట సూర్యారావుగారును చనిపోయిరి. అందువలన కళాశాలకు గలిగిన నష్టమునకు, అధ్యక్షులును, డైరెక్టరుగారును విచారమును కను జలదిరి. లాకాలేజిలో కేరెజి విద్యార్థులు కట్ట పరీక్షయందు తీర్థులయినవారు. వృత్తివిద్య సభ్యులను, వారికిను విద్యార్థులకింద పరీగ గించుటచే, విద్యార్థిదళము చాటిరని చెప్పవచ్చును. అట్టివాడు, కొలదికాలములో ప్రజా హితజీవితమునందు సహజముగ పాల్గొనెదరు. మిగిలిన విద్యార్థులకుగాను వారికియినను రాజకీయవిషయపరిగ్రహణమున కవకాశము గలిగించుట, కళాశాలాధికారుల ధర్మమై యుండెను. అందులకు వారెట్టి శ్రద్ధ వహించినట్లు, నివేదిక బట్టి గానరాదు. మిగిలిన కళాశాలందువలె ఇక్కడను విద్యార్థులు యంత్రముల బోలి శిక్షణ పడయుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యభావములను పురి కొల్పని విద్యవలన, విద్యార్థులకు గాని రాజ్యాంగమునకుగాని లాభ ముండదు. అజ్ఞానతీమిరమున జరిగెడి విద్యార్థులు, ప్రపంచయంత్రయందు తమ ధర్మమును నిర్వహించుటకు, మిగుల కష్టపడుదురు. ఏకాఖిలో జేరినను, స్వతంత్రతభము ప్రోత్సాహము వెనుదీసెదరు. ఆకారణముచేతనే, ఆంగ్లవిద్యార్థులు ధైర్యసాహసములం జేసి, మాటనిలుకడ యం జేసి, ఇతరుల కన్న వెనుకబడుచున్నారు. ఇటుల జరిగినవారు, ప్రజలను నడుపవలసి వచ్చుటచే, పలువిధము లగు నుద్యమములు వికాస స్ఫూర్తి గాంచకున్నవి. ఏకాఖిలో జేరినను, వీరు తమ ప్రతిభావిశేషమును చూపజాలకున్నారు. విద్యార్థిదళయందే, స్వాతంత్ర్యబీజములు హృదయమున నాటుకొనవలయును. అందుల కవకాశ మియని విద్య, విద్య గాజాలదు. ధన మంత వెచ్చింపబడినను, క్రస్తుత విద్యావిధానము సార్థకము గాకుండుట కిదియే కారణము.

సాధనాంతరము

విల్లెండునకును, ఇంగ్లండునకును, సమాఖానము గుదురుటకు, సాధనాంతరము గలదని, డివెలరాగారికి బ్రటిషుమంత్రివర్గమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందే గలదు. డివెలరాగా రొక సూత్రమును ప్రతిపాదించిరి. ఆసూత్రము, స్వతరిపాలనమునకు మూలాధారమనుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వము ప్రజల యంగీకారము నాధారపడుచుకొనవలెనను సూత్రమును ప్రధానముగ గైకొనుచో విల్లెండునకుస్వ స్వత్ర ప్రికరముగ పరిష్కారముగనునది డివెలరాగారు తెలిపియుండిరి. ఈ సూత్రమును ఆంగ్లమంత్రివర్గముగూడ అంగీకరించుచున్నది. బ్రటిషు రాజ్యాంగాభివృద్ధి కదియే మూలధారమని వారు తమ తేల్చి వివరించిరి. కాని ఆ సూత్రమును క్రస్తుత సంస్కరణనందు మూలాధారముగ నంగీకరించుటకు, మంత్రివర్గము వారు ఒడబడుట లేదు. బ్రటిషురాజ్యాంగమునకు బలీకరమైన సూత్రమును ఇతర దేశములకు వర్తింపజేయుటకు, వారు వెనుకంజ వైచుచున్నారు. సూత్రము నంగీకరించి, వివరములగూర్చి సాధక శాధకములను చర్చించి పరిష్కరాంగీకారముతో కట్టుదిట్టముల నేర్పరచిన, ఆంగ్ల మంత్రివర్గము విల్లెండుతో సమాధానపడుటకు వీలుండును. అందుకు మారుగ స్వయంనిర్ధారణసూత్రమును గూర్చి మంత్రివర్గము వెలుపుజాపుటవలన, డివెలరాగారి వాదమునకు ఎక్కువ బలము కలుగుచున్నది. అయినను, బ్రటిషు సామ్రాజ్యసంబంధమునకును, ఇంగ్లండు జాతీయాశయములకును సమన్వయ మెఱుల గుదురునో యోచించునిమిత్తము నొక సమావేశము నేర్పరుచుటకు, మంత్రివర్గము సమ్మతించిరి. ఇట్టి సమన్వయము సాధ్యమే. ఇంగ్లండుదేశము బ్రటిషుసామ్రాజ్యముతో కలసి యుండుటకు, డివెలరాగారు సమ్మతించకబోలేదు. కాని, అవసర మేర్పడినపుడు సామ్రాజ్యమునుండి వెలుపలికిబోవుటకు సంబంధపలయుననిసూత్రమే వారు గోరుచున్నారు. ఇంగ్లండును, సామ్రాజ్యము సంబంధికొనెడి నేర్పు, ఆంగ్ల దేశమున కుండవలయును. అధినివేశ రాజ్యముల నింతవరకు, బ్రటిషు సామ్రాజ్యమునందు. ఆంగ్ల దేశము నేర్పుమీర, లిపి ముంచినది. అధినివేశ రాజ్యములయెడ పూర్ణ విశ్వాసము గనుబటచుటచేతనే, సామ్రాజ్యము నుండి విడిపోవలయు నను నుద్యమము లక్కడ విజయము బడయకుండెను. అట్టి విశ్వాసమును విల్లెండువట్లగూడ కనుబటచుచో, అదేశముగూడ అధినివేశ రాజ్యముల బోబాటు సామ్రాజ్యము నందు నిలిచియుండును. దక్షిణాఫ్రికాను విడిపోకుండ నిలిపియుంచుకొనగలిగిన ఆంగ్ల దేశము, విల్లెండువిషయమున అ ప జ య ము గాంచజాలదు. అధినివేశ రాజ్యము కును, సామ్రాజ్యమును ఏదెడి స్వాతంత్ర్యము ప్రచ్చన్నముగ గలదనియే, రాజ్యాంగ కోవిదులు తెలిపియున్నారు. విల్లెండుపై నింతకాలము విశ్వాసము జూపకుండుటచే, అటుల విడిపోయెడి హక్కును గుర్తించవలయునని, విల్లెండు గోరుచున్నది. పరస్పర విశ్వాసము గుదిరిన పిమ్మట, ఇట్టి యవకాశము సంగతి తలపెట్టుట కవసర ముండదు. విల్లెండును సమాధాన పరచుటకు, ఆంగ్లమంత్రివర్గ మిరితిన విల్లెండుకోర్కెలను సామ్రాజ్య సంబంధమును జతజేర్చు వీలుగలదని, వరులకు స్ఫురించును. తూర్పుఆఫ్రికాదేశము: భారతీయుల స్థితి మొంబానానుండి కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కిటుల తంతివార్త నిచ్చి

నలుగురు ఆస్పత్రిలోనున్నవారు తెలుపుచున్నారు.

“యూరపియన్ల బెడరింపులచే ప్రేరితులై కలహియల్ సైకటరీగారు, భారతీయ సమస్య నిర్ణయమును ఆపివైచిరి. దానిని స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి వప్పగించిరి. ఇక్కడి ప్రభుత్వమువారును, యూరపియన్లును, వార్తాపత్రికలును, భారతీయులకు వ్యతిరేకము. పార్లమెంటరీ కమిటీ వారి సలహాలు, ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సువారి తీర్మానము మీరు కలుగజేసికొనిన జోక్యము, అన్నియు వ్యర్థమయినవి. స్వల్పసేనానిగారి వోట్లును సంపాదించుటకు యూరపియన్లు కొందరు ప్రయత్నములను పంపియుండిరి. వ్యాపారాంధు, రోజేసియాదేశములు ఆఫ్రికాఖండమునుండి భారతీయులను తరిమివైచుటకు ఉద్యమములు యున్నవి. స్వల్పసేనాని, యూరపియన్ల ప్రయత్నములతో నేరేఖించునడల, ఆనర్థము వాటిల్లును. మేము పన్నులను చెల్లించుటకు నిశ్చయించితిమి. కాని ప్రజలను హద్దులలోనుంచుట, యసంభవమగును. ఇక్కడి స్థితి మిగుల సందిగ్ధముగ నున్నది. ప్రజల కష్టనివారణమునకు ఏమార్తము ఆలసింపినన, స్థితి విషమమగును. ఈ సమస్యను తక్షణమే లండనునగరమునందు పరిష్కరింపవలయు నని, ఇంపీరియల్ గవర్నమెంటును ప్రోద్బలపడుచును.” ఇట్టి ప్రార్థనలవలన, లాభ మంతగ గనుపించదు. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములను తూర్పుఆఫ్రికా యూరపియన్లు లెక్కవెట్టుట లేదు. పార్లమెంటుసభవారి సలహాలను వారు నిరాకరించుచున్నారు. రాజకీయనిధిగారి మండలింపులు, వారిని కడగ్చుట లేదు. ఏతరునయినను భారతీయులను వెతలపల్లావించి, తరిమివైచుటకు వారు కట్టుబట్టియున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు వలెనే, ఇతరభాగములందును భారతీయుల స్థితి యీతరుననే యున్నది. సర్వసర్వరాజ్యసిద్ధి మిగుల యవసర మనుటకు వేరు నిదర్శనము లేదు కావలయును?

సమాధాన మార్గము

ప్రభుత్వమువారికి, సహాయనిరాకరణవాదులకును సభ్యము గుడుర్చుటకు ఏవిధమైన ప్రయత్నములు జరిగినాయని సిమ్లా శాసనసభలో వేంకటకలిరాజుగారు మరల ప్రశ్నించుచుండిరి. వెనుక డిల్లీలో శాసనసభగూడినపుడు, గాంధీ ప్రభుత్వమును సిమ్లాకు పింపించుట మూలమున సమాధానము గుడుర్చుటకు ప్రయత్నము జరిగెనాయని, ఏడు ప్రశ్నించుచుండిరి. రాజగారిపుడు అడిగిన ప్రశ్నకు, ప్రయత్న మెవ్వరిచే నన, సర్ విలియంవిక్ టెంటు గారు మరల ప్రశ్న వేసిరి. ఇరువత్తుములవారిచే నని, రాజగారు జవాబు చెప్పిరి. అందువైని ప్రభుత్వమువారు రెట్టి ప్రయత్నమును చేయలేదని, విక్ టెంటుగారు తెలిపిరి. ప్రభుత్వ దృక్పథమును ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు, సమాధానము నాశించియే, సిమ్లాకు వెడలి రాజకీయనిధి వేంకటముచ్చటింపియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల నిజమనోరథముల గుర్రెటిగియుండియు, వారి నాయకులతో సంక్రమించి వాని నింతకాలమువరకు సఫల పరుపకుండుట, వింతగ గనుపించకమానదు. అందు ప్రయత్న మైనను జరుగలేదని, విక్ టెంటుగారు వలెరిరి. శాసనసభ్యు లికముండుమి తేనెదగ్గో చూడవలయును.

స్థాంపులు

1920-21 సంవత్సరమున, స్థాంపుల రాబడి మొత్తములో 802947 రూపాయలు లభి

పోయెను. జ్యూడిషియల్ స్థాంపుల రాబడిలోను 242,280 రూపాయలు లభిపోయెను. ఏకారణముచే నయినను, ఈ తగ్గుదల చాలవర కన్ని జిల్లాలలో గనుపించుచున్నది. తాలూకా లనేకములలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గెను. నాజ్యూడిషియల్ స్థాంపులలో 550,667 రూపాయలు రాబడి లభిపోయెను. దాదాపు జిల్లా లన్నింటిలో తగ్గుదల గలదు. ఇందులకు, వాణిజ్యము మందగించుటయు, మారకపురేలు నిలుకడగ నుండకుండుటయు, స్థిరాస్తినిగూర్చి ప్రజలలో మోఘలేకుండుటయు కారణములుగ జూచబడినవి. స్థాంపులవిక్రయముతగ్గుటచే, అందు కగు వ్యయము కూడ తగ్గినది. ఏదేదిక సంవత్సరమున, స్థాంపుల రాబడి 180,18,456 రూపాయలు, ఖర్చులు 603,723 రూపాయలు. 1919-20 సంవత్సరమున 188,21,408 రూపాయల రాబడి చేసారెను. ఖర్చులు 6,47,531 రూపాయలయ్యెను.

కలకత్తా మార్కాసివర్తకులు

కలకత్తా మార్కాసివర్తకులకు గాంధీమహాత్మునకు విదేశవస్త్రబహిష్కారముగూర్చి చర్చ జరిగెను. మార్కాసివర్తకులకును మూటలాడుచు, వర్తకుల స్వాతంత్ర్యమును సరోధించువలదని, దేవీప్రసాదుగారు గాంధీమహాత్మునికోరి, వర్తకులయొద్ద 20 కోట్ల రూపాయల విదేశవస్త్రములుగలవనియు, వానిని కొనుటకు కాంగ్రెసు కమిటీవారు బూనుకొనలేదనియు, తెలిపిరి. అందు మీద చాలసేపు చర్చ జరిగెననియు, ఫలితము మాండు ప్రకటింపబడుననియు, ఆస్పత్రియేటకు సంఘమువారు వెలుపుచున్నారు. దేశభివృద్ధికి అన్నిసంఘములవారును వోడ్డుపట యావశ్యకము. కలకత్తా మార్కాసివర్తకుల సందిగ్ధతరణమున స్వల్పసభ్యమును పాటింపక స్వదేశవర్తకుల కొనపాగుటకు మనఃస్ఫూర్తిగ వోడ్డుపట శ్రేయస్కరము.

హైందవ శాసనసభ

హైందవ శాసనసభలో క్రొత్తబిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడెను. ఆస్తివిగూర్చి కొందరు వారసుల కిపుడుగల ఇబ్బందులను తొలగించుటకు తేవగిరి ఆయ్యరుగారిక చట్టమును తయారుజేసిరి. ఆస్తి విషయమై స్త్రీల హక్కులను కాపాడుటకు ఏరుద్దేశించిరి. దత్తమునకు రిజిష్టరు అయిన దస్తావేజుండు అవసరమని, దాక్తురు గవర్నమెంట్ చట్టము వెలుపుచున్నది. కాల్కిపుల కంట్రాక్టునుగురించిన చట్టమును రద్దుజేయవలయునని, జ్యోషిగారిక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టగ అందుకుగూర్చి ప్రభుత్వసభ్యుడు బలముగ నధిక్షేపించెను. తుదకు జ్యోషిగారి తీర్మానముచేతనో తీర్మానమును ఉపసంహరించికొనిరి.

భారతవర్ష ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

మాంతుకు ఆధీప్రాయములు భారతవర్షమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యాధికార మియ్యవలసిన దని స్టేటుకాన్సిలువారు సిఫార్సు చేయగా మాంతుకుగారు, ప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండిరి. ఆసిఫార్సును, వారిప్రత్యుత్తరమును భారతప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఆగస్టు 21 వ తేదీని క్రింది జాలును భారత కార్యదర్శి పంపించిరి. ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని స్టేటుకాన్సిలులో క్రింది తీర్మానము అంగీకృతమయ్యెను. మీకు తెలియగలదులకై దానిని పంపుచుంటిమి. భారతరాజకీయ శాసనసభము భారతవర్షమునకు సంపూర్ణ ఆర్థికస్వాతంత్ర్యాధికారము నియ్యవలసిన దని భారత కార్యదర్శి ద్వారా ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు తెలుపుటకు స్టేటు కాన్సిలువారు రాజకీయనిధికి సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

తీర్మానమును ఆనగరిల లూబాఖాయికామలదాసుగారు ప్రతిపాదించిరి. “భారత శాసనసభవారి అధికారముక్రింద” అను మాటలు అనలు తీర్మానములో నుండెను. దానికి బదులుగ మైని వ్రాసిన తీర్మానములోని చివర పదిమాటలను సర్ బార్ని బార్నెసుగారి ప్రేరణవలన మార్చిరి. ఆర్థికవ్యవహారములు భారత శాసనసభ వారి అధికారములోనే యుండవలయునని అనలుతీర్మానములో కొడుటచే దానిని అంగీకరించుటకు వీలులేకపోయెను. ఇది భారతరాజకీయ శాసనసభాసభాము లేదు. సంస్కరించిన తీర్మానము జాయింటు కమిటీవారి యభిప్రాయమున కనుకూలముగ నున్నది. పార్లమెంటువారి, చక్రవర్తిగారి అధికారము తేటపడ శాసననిర్మాణమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము నియ్యకూడదని జాయింటు కమిటీ వారు తెలిపిరి. భారత ప్రభుత్వము వారికిని, శాసనసభకును యేక భావము కుదిరిన విషయములలో భారత కార్యదర్శి సాధ్యమైనంతవరకును జోక్యము కలిగించుకో కూడదని వారు అభిప్రాయపడిరి. సామ్రాజ్యములోని ఇతరదేశముల లాభనష్టములను కాపాడుటకును, ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యములోని ఇతర దేశములలో జరిపిన నిర్ణయములకు ప్రతిబంధకము లేకుండను చేయుటకు మార్గమే వారు ప్రయోగము కలిగించుకోవలెను.

తీర్మానమును మీరు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలయునని కోరుచుంటిమి.

జూన్ 20 వ తేదీ భారతకార్యదర్శి క్రింది సంతులనము తెలుపుచు జేసెను:—

మీరు పంపించిన తీర్మాన ముండెను.

ప్రతి సభకులమీద చేసిన కేవలము విషయమై లాంగ్మైన్ నుండి రాయబారులు వచ్చి తమ సాధక బాధకములు తెలుపుకొనిరి. వారి కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములోని కొన్ని సంగతులను తెలుపుచుంటిని:—

1917 లో జరిగిన సంగతులను మీరు తెలిపి 1919 లో జరిగిన విషయమును విడిచి పెట్టిరి. వ్యవహారము నంగన 1919 లో విచారింపిరి. భారతప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు కొను ఆర్థికశాసనములలో జోక్యము కలిగించుకో వద్దని బిల్లులో సవరణను ఒకరుపపాదించిరి. దానిని నిరాకరించిరి. శాసనసభ్యులను, ప్రభుత్వమువారును ఏకాభిప్రాయములు యున్నప్పుడు కార్యదర్శి వ్యక్తుల జోక్యము కలిగించుకోవలెను. పార్లమెంటు వారికి వారే బాధ్యులై యుండవలెను. ఇతరుల కా అధికారమియ్య కూడదు. వివేకమయిన స్థితియందు వారు జోక్యము కలిగించుకోవచ్చును. కావున నిష్పన్న చేయింపు కలిగించు కొనుటకు వీలులేదు. ఆంగ్ల వర్తక లాభమును గణించి ఆర్థిక వ్యవహారములను నిర్ణయించుచున్నారను నమ్మకము కలిగించుట ముప్పుకు కారణము. ఇట్టి నమ్మక మిప్పుడు కలదు. ముందటి నమ్మకమున కెదురుద్య ముండదు.

సామ్రాజ్య సభయందు భారత వర్షమునకు ప్రాతినిధ్యము కలదు. వారును, సామ్రాజ్యదేశస్థులను సంప్రదించుకొని వ్యవహారములను నిర్ణయించుకోవచ్చును. శాసనములను చేసికొను అధికారము లేకుండ సంప్రదించుకొను అధికార ముండుట ప్రయోజనకారి కాదు. భారత ప్రభుత్వమువారు తమ దేశమున కవసరములైన యేర్పాటులు చేసికొని నియ్యవలెను. క్రేటు బ్రెటును, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు, కనడా, డచ్చిన్, బ్రాజిల్ వారు తమ లాభనష్టములను యోచించుకొని ఎట్లు నిర్ణయించుకొనుచున్నారో భారత దౌరతనమువారికి అట్టి అధికార ముండవలెను. కావున భారత కార్యదర్శి వారి నిర్ణయములలో సాధ్యమైనంతవరకును కలిగించుకొన జాలడు. కర్ణాటకప్రభుత్వ బిల్లు విషయమై చర్చ జరుగుచున్నప్పుడు కొన్ని సంగతులు చెప్పియుండెను. భారతప్రజలు సాత్వికులు, చివర విధేయత కలవారు. ఏదీయైన చేయుచు మని చెప్పివుచు అని చెల్లించినారా లేదా యని వారుచూచురు. పార్లమెంటువారు కొంత అధికారమిచ్చిరి. కర్ణాటకప్రభుత్వ వాగ్దానము చేసెను. కావున వారికిచ్చిన అధికారమును నేను తిసివేయను. దానిని నేను రక్షింతును. సామ్రాజ్య భాగముల ఆక్షేపణలు లేకుండ భారత ప్రభుత్వమువారు తమ లాభ నష్టములను వారుకాపాడుకోవలెను. ఇతరులపై చేసికొనుచున్నారు. తమ ప్రజలక్షేమమున కవసరములైన కట్టుదిట్టములను వారు చేసికొనుచున్నారు. వారికి కొంత అధికార మిచ్చిరి. అధికారమును ప్రయోగించు కొనినప్పుడు “మేమునష్టపడచేసితిమి. మీకిచ్చిన అధికారమును తిసివేయుచుమని” చెప్పట భాగ్యము కాదు. మనదర్శకలాభమునుచూచుకొని వారి అధికార స్థాయిలలో కలిగించుకో కూడదు.

ప్రజ్ఞా విత్త భారతము

(ధా లం జ పత్రిక)

లండను, జూలయి 29:-

విశ్వాంశుని నాటినుండియు మామకొంత మనశ్శాంతి చిక్కెను. విశ్వాంశుని గర్భి సంతోషము గల్గెను. కాని యింతటితో మాధ గనత్యాగ్యము, సానుభూతి ప్రయత్నములు వెనుకబడలేదు. మరియొక మాత్రనకాగ్యము జేయగలసిందెడలదు. ఈసందర్భముయందు యెప్పటికప్పు జేయవచ్చునో యనుభయమున్నపుడు బాధ్యత యెక్కువగుచున్నది. ప్రపంచయుద్ధ మైవలసిన సందర్భమున నాటనుండియు సామ్రాజ్యమున కెప్పుడును యిప్పుడున్నంత తొందరము జేయుచున్నందున రాలేదు. విశ్వాంశునియొక్క యెక్కువగ నున్న నావరించియున్నది. కాని అదియొకమాదిరి. ఆత్మ పరీక్షను, బాధాగ్రస్తులను, భావపరిశీలనను, ఉన్న రాజ్యమునకును అవగతము మరియొకచోట నింత యెక్కువ గను, యంతకన్న యెక్కువగను నున్నది.

ఇప్పుడు సాతముగ బాటియప్రబోధముగల్గి, స్థాపితమైన బ్రిటిషు అధికారమునకు విరుద్ధముగ ప్రపంచ ప్రబోధమిరితిని అన్ని దేశములలోను గలదు. ఈజిప్టు వేచియున్నది. ఇండియా కూడ వేచియున్నది. వారిద్దరును, ప్రస్తుతాంతోక్షమునకు పరిపూర్ణము ఒప్పుదలమీద జరుగునా లేక ఇప్పుడు ప్రబోధముగ నుండని స్వతంత్రప్రయత్నములు పునరుద్ధరింపవలయునా యని యడుగుచున్నారు. ఈజిప్టు ప్రబోధకారమైన బాగ్దాదు, రాయ బారులు వచ్చుచున్న మానము నుండుటకు యిష్టపడెను. ఆ రాయబారులు వచ్చుచున్నను, బ్రిటిషు రాజనీష్టాంతో జరిగిన సంభాషణములు నునకు తెలియువరకును ఈజిప్టు తేమము కొర నారంభించు నోరుతెరుకొని చిత్తశేఠమును గల్గియుండును. ఏలనగా ఆకాంతి పోలేదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసంగు వరకును అది వెరుగుచు నేయుండును. ఇండియా గూడ స్టేటిస్టిక్లోనే యున్నది. అసహనాద్యుల మనజు మొందె ననియు, గాంధీస్నేహము పడిన పోయెననియు, మరియేమి యు సమపాదుమును జేయవలసిన సంస్కరణములు కొనసాగు ననియు పత్రికలు ఘోషింప వచ్చును. కాని తెలిసినవారు దానిని సమ్యకాలరు. కిడింగుప్రభువు దేశ మెట్లున్నదో కనుగొని కర్తవ్య మేమో యూహించుటకు ప్రయత్నించిన యా రోజులను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొన్నచో, కార్యభారమున్ను, యెప్పుడేమి వచ్చునో యనుభయమున్న ఉన్న సంగతి తెలియ గలదు. మాపాతకులు కిడింగు ప్రభువునున్న, ఆయన పాలింప వలసిన ప్రజలనున్న మనమునం దిడుకొన వలయును. ఆ ప్రజలబాని చార్జితము ఆయన చేతులలో నున్నది. ఇది నిశ్చయముగ వివచనీయ. కిడింగుప్రభువు ప్రస్తుత స్థితిని బాగుగ గ్రహించుటకొరకు గాంధీ మహాత్ముడు లేన కార్యకర్తమును తెలుప సమర్థులైచెను. కన్నాటుప్రభువు హిందూదేశమునకు సంస్కరణ చట్టమును ప్రారంభింపవలెనపుడు, వానియం దిష్టము లేని గాంధీ మహాత్ముడు ప్రకటించెను. దుశాణములు మాయ బడెను. వ్యాపార మానిజేయబడెను. ప్రజలు సంతోషవిముఖులై యుండిరి. ఇప్పుడాయన అట్టి పనులకు గడంగుటలేదు. రాజ ప్రతినిధి దేశపరిస్థితుల గుర్తించుటకు విరామ మియ్యబడినది. ఆయన తీర్పుజెప్పునవరకు దేశములో శాంతియుండును. బ్రిటిషు రాజప్రతినిధి దేశపరిస్థితుల గనుగొనుచున్నాడు గదా యని దేశము సిగ్గునుండి మలబాదువరకును, బొంబాయినుండి కలకత్తా వరకును శాంతముగ నిలచియున్నది. విజ్ఞానము, ధైర్యము, సద్బుద్ధి యను ఈసుగుణములన్న మనుషునకు కొరత ఏమియునలేదు.

భారతదేశాంధకారము యితరదేశములలో వలెగాక, యొక మహాత్మునిచే పటాపంచలు జేయబడెను. మహాత్ముడు చెప్పు సంగతులు అనుభవమోక్షములు గావనియు, భావగోచరములని యు దలంచువారల నెందరనో మేము మాచితిమి. చాలమంది యాయన ఉపదేశకరుడనియు, సంకుచితస్వభావు డనియు నధిక్షేపించిరి. కొందరు పిచ్చివా డనిరి. కాని యితరవరులను, ఆయన కంత పలుకుబడియున్నను, ధిక్కార పరాకమమున్నను, యెవరైనను, ఆయనయందేక నిర్మలత్వమునుగాని, భీరవాంకత్వమునుగాని, జీవత్యాగమునుగాని ఆక్షేపించినవారు లేరు. ఈనూత్నిత్యాగము, పాదరక్షలు లేకుండ ప్రయాణము జేయుచు, నిరాదంబర కష్టజీవనధారయై, కష్టజీవియై స్వీయసుఖముల పరిత్యజించి, నిష్కలముగ ప్రజాపరిపాలనము జేయుచున్నాడు. ఈ యనకు సద్గుణు యెక్కుడను చరిత్రలో గానము. ఆయన ప్రయాణము జేయునపుడు వేలకొలది జనము ప్రతిష్టేషను నుచు జూడవచ్చెదరు. ఆయన యువనానాన మన్న యెన్నియో

గంటలు ముందు జనమువచ్చి మూగెదరు. ఆయన యేదైనామ మునకు వెల్లినపుడు ప్రజ లాయన సంకల్పమునకై దగ్గర పోయెదరు. చేలాంచలముల స్పృశించెదరు. ఆయన ఆశీర్వాదమున కై పిల్లలను దీసికొని వచ్చెదరు. ఇంత దివ్యగౌరవము వచ్చుచున్నను ఆయన చలించడు. వినయవిధేయుడైయుండును. ఎంతయో ఆత్మశాంతి యుండును. దానివలననే యెన్నికష్టములు వచ్చినను లక్ష్యముచేయడు. కొవవున్న మాటలేదు. సహనము మొండు. మాటాడునపుడు ఖండవగ మాటాడును. ఎవరినిగాని పేరెత్తి మానింపడు. అందుచేతనే ఆయనమాటాడు మాటలు భగవత్ప్రేమములై, యుండును నేను యితరకష్టపడి యాలోచించి చెప్పితిని గౌరవమున కొరడు. భారతాత్మ పలుకు చున్నదని యు, ప్రజలయుద్దేశములై వెలుపలకు చున్న వని యు నాయన చెప్పెను. ఆయన దేశములో పాశ్చాత్య ప్రాబల్యమును సంపూర్ణముగ నధిక్షేపించుటయేగాక స్వదేశములోని తప్పులను గూడ విప్పిచెప్పటచే, ఆయన నిష్పక్షపాతి యనియు నిష్పక్షపా డనియు తెలియగలదు. ఆయన యువకుల కిట్లు చెప్పెను. "మీరు బ్రహ్మచారులై యుండవలయును. ఈబానిస పని యున్నస్థితిలో నెవరును పిల్లల గనగూడదు. కాని మీరు పనిత్రులై యుండవలెను మునుదాదన్ను పొందువరకును ప్రతిస్త్రియు నీసాదరికభావింప వలయును. నేను మరియొక జన్మలో అస్పృశ్యునిగా బుట్టి వారల నుద్ధరింపవలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను." అట్లు చెప్పు మనుషుడు, నైతిక విచారణజ్ఞుడును ఆయన ప్రజాపనులము నకతీతముగ నుండును. ఆయన ఆందోళనకారకుడు గానేరడు. ఆయన మహాత్ముడు.

ఈసందేశమును "స్వరాజ్యము" అనుమాటచే నర్థింపవలయు ఆయనకంతకంటె నెక్కువచేయవలసిన కర్మ గలదు. ఆయన కొరకుని స్వపరపాలనమొనర్చుచున్నది. భారతదేశము స్వాధీనమై స్వదేశానుమతజీవనము జేయుటకును స్వీయాధ్యాత్మికజ్ఞానోచితముగ పరిస్థితుల నేర్పరచుకొనుటకును దీనిని మార్గముగ గైకొని నాడు. ఆయన పాశ్చాత్యమార్గములనున్ను, పాశ్చాత్యమార్గాభివృద్ధిని చూచియుండును. వానిని సమూలముగ ఖండించుచున్నాడు. ఆయనయువ్యమార్గ మేమనగా, స్వదేశమునకు ప్రస్తుతపాలకుల యాదేశపద్ధతు లవసరములేదు; ఆలోచన, మాట యక్కరలేదు. వారి ప్రమాణములను, కాంక్షలను పనికిరావు. అందు కనియే ప్రవర్తనమున విద్యార్థులను పాఠశాలలను కళాశాలలను ఒహిష్కరించిరావలెనని కోరియుండును. అందుకనియే రాష్ట్రము మగము కావలెనని కోరెను. అనుయాయులను, స్వదేశవస్త్రముల ధరింపుడని కోరెను. భారతదేశము స్వతంత్రమును పొందిన పిదప, స్వదేశ కాలయముల పార్లమెంటు పద్ధతుల ననుసరించినగాని, పాశ్చాత్యమార్గముల ననుసరించినగాని, స్వతంత్రము ననుభవించక బంధితమైయున్న దనియే ఆయనయభిప్రాయము. తుట్టుతుడవచ్చుప్రపంచసాహాయ్య మేమి చేయ నున్నను, స్వజీవితమును వృద్ధిపొందించి, స్వనిర్మాణముల జేసికొని, స్వీయవిశ్వాసముల గల్గియుండి, స్వీయాలోచనలన్నుచో అప్పు డాసహాయమును జేయును. మాతృభూమియందు విజ్ఞానమును, మతమును, శాస్త్రమును, కళలును, ఎక్కువగ వృద్ధిపొందవలె ననియు, ప్రపంచపాంథ్యము కావలెననియు, చెప్పుటాగూరుతో గాంధీ యేకీభవింపడు. కవీంద్రుడు స్వదేశముక్తిని కోరెనవాడై, భారతదేశము ప్రపంచజీవనములో పాల్గొనుచున్న మానవజాతిలో నొకటిగ చూచుచున్నాడు. మహాత్ముడు ప్రపంచ జీవనమునకు ప్రాచ్యదేశ మద సరము లేదనియు, ఏరక్షణ కీలుడో కష్టనిష్ఠురములకొల్పి మానవజాతి కొక నూతనమార్గమును జూపుననియు నమ్ముచున్నాడు. "మీరు ఈవలకురండు. ప్రత్యేకముగ నుండుడు" అనియే ఆయన చెప్పెనది. ఇట్లువలె భారతదేశము ప్రత్యేకముగనుండి ఆధ్యాత్మికముగనే ప్రపంచమును ప్రపంచమునకు మార్గసూచకముగను, ఆదర్శ ప్రాయముగనుండవలెనని యాయనచెప్పెను.

మేము సోదరభావము గలవారము, ప్రత్యేకసమాధిచే నితరులతో జోక్యము లేకుండ యుండుటవలన ప్రపంచమును జయింపవచ్చునని నమ్మువారము కాము. మతభ్రష్టులు గూడ దైవరాజ్యములోనివారే యని మా నమ్మకము. మా నాగరకత యవజయము గాంచినను, కొంత సంస్కరింపబడవలసి యున్నను, పాశ్చాత్య విరోధాదేశము, అదర్శములలో సర్వకూష్యమైనదనిగాని, విజ్ఞానప్రస్ఫురణ లేనదనిగాని, జీవితములో నాధిభౌతికమైనదనిగాని తలంపవలయు. అట్టిమేము, గాంధీమహాత్ముని తోనేకభవింపక పోవచ్చును. ఏకీభవింపము. కాని ఆయన చేసిన పని చాల ఉత్సాహముతోను, మనస్ఫూర్తికముగను అడగించెదము. ఆయన సందేశము, మా కార్యభారమునందలి విశ్వాసము

తోలిపోవుకాలమున వచ్చెను. మేముమామతగ్రంథముల వదులుకొనునపుడు తత్సత్వముని తలవకుండ జనువలయు. కాన మేము నిశ్చలముగ కోరన జేయగా, ఆసద్బుద్ధియని పూర్ణాత్ముని, దీర్ఘబలదృష్టియున్నది, మాతోటివారను, మాప్రతి నిమిషము, సానుభూతితో జూడవలయును. ఆయన చెప్పమాటలను బాగుగ నాలోచింపవలయును. ఉభయజాతులకును భిన్నమైనమార్గము వేలు గలదని మాకు తెలియును. అహింసాసారమునకు ఇంతకంటె యెక్కువప్రేమగాని, యోగ్యుగాని, వినయవిధేయతగాని, త్యాగముగాని యవసరములేదనిగూడ తెలియును. దానివలన ప్రపంచజాతులలో మాస్థానమును పునఃపరీక్షించుకొనవలసినవచ్చును. అంతయు దైవప్రేమయే యని తెలియును.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఈరాష్ట్రములోని సభాసభ్యులు స్వస్థులకు ఈక్రింది విధముగా జీతములు వృద్ధిజేయబడెను. ఇవి 1921 మార్చి 1 నుండి అమలులోనికి వచ్చెను.

Table with 2 columns: Position (e.g., 1 మామూలు, 2 సెలక్ట్డ్ గ్రేడు) and Salary (e.g., 75-175, 200)

ప్రతివత్సరమును ఈఉద్యోగస్థులలో నూటికి 15 వంది చొప్పున సెలక్షన్ గ్రేడులోనికి నియమింపబడుదురు. ఈ గ్రేడులో నియమింపబడుటకు 10 వత్సరములకు తక్కువగాని కాలము ఉద్యోగము చేసియుండవలెను.

(2) ఈ మార్పులు అమలులోనికి వచ్చినప్పటినుండియు సెలకు 10 రూపాయల చొప్పున ఇచ్చుచున్న బల్దె ఇవ్వబడదు. పోలీసు రిక్రూట్మెంట్ "ప్రభువచిత్తను గురించి ఉపన్యాసములు ఇచ్చినందుకును, కుమార్తె గాలయములను దర్శించినందులకును, నేరస్థులందు ప్రదేశములను దర్శించినందుకును ఇచ్చు బల్దెలు 1921 మార్చి 1 తారీఖునుండియు తీసివేయబడెను.

(3) ప్రస్తుతమున్న పింఛనుదాన్త వేతనాభివృద్ధిని గురించి ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా తెలియజేయబడును.

(4) స్థానిక సంఘములకు సహాయ మిచ్చిన సభు అసిస్టెంటు స్ట్రమలయొక్క జీతములను ఎంతెంత, ఆ సంఘముల నుండి రాబట్టవలయునో ప్రత్యేకముగా నాలోచించుచున్నాడు. ఉత్తరువులు వచ్చువరకును స్థానిక సంఘములు ఇదివరకు ప్రకారముగానే ఇచ్చుచుండవలెను.

(5) స్వస్థ జనరలుగాని ఈ ఉత్తరువులను అమలులో పెట్టుటకు గురించి విపులముగా అక్కాంటెంటు జనరలుగారి ద్వారా పంపవలెనని కోరిరి.

నీటి సప్లైకిని, మురికి కాల్యలకుగాను, స్థానిక సంఘములకు సివిలు బడ్జెటులో నియబడెడి 11.50 లక్షలనుండి 266409 రూపులను లియ్యబడెను. ప్రస్తుతము ఇంకా 165450 రూపులను గూడ ఈయబడెను.

(2) అక్కాంటెంటు జనరలుగారు స్థానిక సంఘముల కీయ నిశ్చయింపబడినసామ్యును ఆయాసంఘములకిచ్చుటకుకోరబడిరి. స్థానిక సంఘమువా రా సామ్యును ప్రస్తుతము వ్యయపర్చుటకు పబ్లికువర్క్సు డిపార్టుమెంటువారి కీయవలయును.

(3) ఈవత్సరము పాటరువర్క్సు, డ్రైనేజీవనలకు గాను, లేమవంతుసామ్యు నిచ్చుటకు మధుర పురపాలక సంఘము 2,65,000 రూపులనుకోరకు దరఖాస్తు చేయవలెను.

ధాన్యపుధరలు

ఈక్రింద నాగ్రహండలములలోని లియ్యపుధరలు ఆగస్టు తుదివారపున తెలుపబడినవి. విశాఖపట్నం, గోదావరి, ఆనంతపురం, కడపజిల్లాలలో ధరలు తగ్గినవి. గతవత్సరముతో పోల్చి చూచిన రాజధానియంతటను ధరలు తగ్గియున్నవి.

Table with 4 columns: Location (e.g., 30-8-21, 30-7-21, 29-8-20), and three columns for prices (e.g., 3.15, 3.09, 2.48)

మెట్టధాన్యముల ధరలు గతమాసములో రాజధానియంతటను కొద్దిగ పెరిగెను.

(ప్రచురణసంఘము)

హింసా హింసలు

(యంగు యిండియా)

హింసాహింసలు రెండును అసంగతమైనవి. ఒక దానిచేసినాకటి నాశనమొందును. అహింసాహింసలు రెండును కూలమగు వాతావరణమునందు. మానవాభివృద్ధియు ఇట్టివాతావరణమునకు భంగము గలిగించినట్లు, నిరాశరీరీద్యమప్రారంభమునందున్నది. నేదియు సంతక చేసియుండలేదు. నేనివ్యాసమును ఆగస్టు 29 వ తేదీని సిల్కెటనుండి వ్రాయుచున్నాను. ఇది ఆచ్యుతనప్పటికి మరీకొన్ని వార్తలు ప్రజలకు తెలియవచ్చును. జరిగినవిషయము నాకు పూర్తిగా తెలియదు. ఆస్పీసియేటెను తంలివార్తలుగల దివ్యత్రైలికముగిటిని మాత్రము జూచితిని. ఈ వార్తలు ఎంతజాగ్రత్తగా ప్రచురింపబడుచున్నవో ప్రతివాడును గుర్తింపగలడు. కానిమాపరాలు ఆస్థురజుడి కొన్ని వందలవందల గోల్పోయినమాట తప్పు. మలబారులో వైనిక శాసనము అయి లు లో ను న న్న ది. ప్రభుత్వము వారింక ను నిర్బంధ శిక్షణము లక్ష్యము నున్నది. తిరుగబడువారితో దైర్యమునున్నది. శిక్షణ మంతకకముగనుండును. ప్రభుత్వవ్యాధు మట్లున్నది. మాపరాలు ఇప్పుడు చచ్చివారికి పదిరెట్లునుండి చనిపోయినను నేనంత లక్ష్యముచేయువాడనుగాను, కాని వారు అహింసాపథమున నున్నవో బాగుండెడిది. అప్పుడు వారు స్వరాజ్యమును సామిష్ట్యమునకు దెచ్చివారయ్యెడివారు. ఎప్పటికైనను దానికి మనము మనప్రాణముల గల్పించి తీరవలసినదే. మాపరాలు స్వరాజ్య మనగా కిలాఫతు అన్యాయము తక్షణము చక్కబడుట గావచ్చును. భగవంతుడు చివరదృష్ట్యమును గోరును. మనరక్తము కొపజేయమాలిన్యమై యుండగూడదు. మరొక దానికై యాదించి త్యాగము జేయుట, త్యాగ మనిపించుకొనదు. మాపరాలు ప్రతిఫలము గోరెయి యిట్లుచేసిరి. అందుచే త్యాగమందలి శీరత్వము చాలవరకు పోయినది. ఇప్పుడు మాపరాలు తగినశిక్ష బొందినది చెప్పుచున్నాను.

మాపరాలు ప్రతిరోజును బూజు చేయిచుచో వైనిక శాసనము ప్రయోగింప బడెనదే. అప్పటికిని ప్రయోగింపబడినచో దానికి త్రిగుణీకృతస్వాగతము. దానితో పడవవంతు దేశవాళిన మొనరించుచున్న ప్రభుత్వవిధాన మంతమొందెడిది. ఈగోలు లలో నెక్కడ కరవునచ్చినను, కూలిలు నిర్మించినను మాపరాలిష్టము సంప్రాప్తమైనను, దానికి ఆసహాయాద్యమమే కాక ఇమని చెప్పుట స్వాభావికమైనది. ఆసహాయాద్యమస్వస్వాధికారమునకు అది నుంచి బహుమానమే. కాని మద్రాసుప్రభుత్వమునా రట్టి సేరాలోపణజేయుచు చేసినదేమియును లేదు.

ఇప్పుడు మనవిస్మృతికము విశదమైనది. నిరాకరణావలంబు లుకూడ నోడుదొంగ లనకుండ వైదొలగవలయును. మాపరాల దౌర్జన్యమునకు మనసాగాని, రహస్యముగాని యివడాత్మమైన ను ఒప్పుదలజూపగూడదు. అట్లుఒప్పుదల జూపుట యగౌరవ మని మనము తెలిసికొనవలయును. ఏదోద్రోవపరిహారవిషయము లకై వెతకబనిలేదు. మన మొక దృఢమైన లక్ష్యమును దెట్టు కొంటిని. దానికై బద్ధులమైయుండవలయును. ఎంతటి అగ్రహజన కపరిస్థితులు గల్గినను, హింసకుగడంగునని శివభము జేసియుంటిమి. మనకుకుదిపరీక్షలో నమితమగు అగ్రహకారకములు రావచ్చును. మాపరాలు, నుంచిదారిని నడిపించువారు లేక పనిత్రములగు యిస్లామునకును స్వరాజ్యయోగమునకును సంతయు ద్రోహము జేసిరి. ఎన్నెన్నో ప్రయత్నములు చేసినను అగ్రహవేళ పరులగు జాతులకు శిక్షణ మొనరించి దారిలో దెట్టలేకపోతిమే యని, మేము నిజముగ పనిచేసి తీరినదో, అట్లునొకవచ్చును. ప్రజలు స్వయంకృతమగు నహింసామార్గమునకైన కట్టుపడి యుండవలయును. లేదా ప్రభుత్వపు కఠిన పరిపాలనమునకై యిష్టపడవలయును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యప్రయోగములో శిక్షితులై యఖండకత్తితో విజృంభించుచు న్నారు. మనము ప్రజలలో పలుకుబడి యున్నదని చూపుట కంటే జేయునదేమియు లేదు. ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగ శక్తిని విజృంభింపజేయుట పిల్లవాడు గడ్డిపోచతో ప్రవాహము నాపగడంగులవంటిదని మనముగుర్తించినానిని ప్రజలకు తెలుపవలయును. ప్రజలందరూ ఇప్పటికిని, తక్షణస్వరాజ్య సంపాదనమునకు, అహింసాపథమునకై పలుకెన్ను లేదను నిశ్చయాభిప్రాయమును గల్గియుండకుండుట కోచనియును. దౌర్జన్య విస్ఫూర్తితో హింసామహమ్మదీయమైత్రి గూడ నదృశ్యమగునని మనము తెలిసికొనుటలేదు. ఒకరి నొకరు హింసచేసినరను భయమునల్లనే యొకరి నొకరు విశ్వసించలేకున్నారు.

స్వరాజ్యమునకై మృత్యుము లేకున్నచో స్వరాజ్య మను నది నిర్మాణమగును. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు దౌర్జన్యభయముతప్ప నికోధ మేమిగలదు? ఆ భయమునకునేగదా మనము మనకార్యక్రమము నంత నొకసారి కాన్వహించుచు దెట్టజాలక పోతిమి. అహింసాపథమున నందమన ప్రారంభించెద మన్నచో నేడు ప్రభుత్వమువారికి, మాతో చేసిన, నూకారము చేయవలసినది, లేదా వెదలిపోవలసినదని యొకే సంకేతమును మనము పంపజాలమా? మనము అహింసా వాతావరణమును నిలువదెట్టజాలమని యపమృతము గల్గియేగదా మితవాదులు నువలొకే రకపోయినది. వారి పిరికిదనము యిహాపర్యాప్తముచే దోహద మగును.

అయితే యిప్పుడు మన దృక్పథమేమి? ఏమాత్రమునిరాశ జేందరాదు. ఎక్కువ యుద్ధానాముతో, పెక్కువ యాశతో మనము ముందుకు పోవలయును. మనసాధనార్థములం దెక్కువ విశ్వాసము మనకులదు. మనదేశములో మాధుర్యునారెకి కిలాఫతవ్యాధును జక్కబడుటకును స్వరాజ్య సంపాదనము జరుగుటకును యహింసాపథము తప్ప వేరొకటి కరణ్యము లేదని మనము బాగుగ బుద్ధి పుచ్చు సాటుబడవలయును. మాపరాలు దేశములో నెల్లదైవ్యవంతులు. దైవభీతిగలవారు. వారిదైవ్యమును సన్మార్గమునకు మార్చవలయును. నారు స్వయత రక్షణమునకై యహింసయే యవసరమని యొకసారి గ్రహించినచో, రెప్పక యామార్గమునే యవలంబించెదరు. మాపరాల పరాక్రమమును గూర్చి యిండియా యింగ్లీషులు నెడతీరులో నిట్లు వ్రాయబడెను. "వారు మహా మతా వేళ పరులు, వారు శత్రువునకు లొంగువారుకారు. దేశభక్తికై ప్రాణముల విడుచు వారు, యుద్ధమునకు వెళ్లుటకు ముందు అందుల కన్నులు జేయబడెదరు. చచ్చినపిదప వారిపై స్వాగతగౌరవావములు జేసెదరు" అట్టి దైవ్యము గలవాని సాంతపరమటకు యిది మార్గము కాదు. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సత్సంగముల కింద వారికై యొక ప్రత్యేక చట్టమును నిర్మించిరి. ప్రస్తుత విధ్వంసమునకు అదిచాలవరకు పనిచేసినది. మాపరాలు సంతోషముతో ప్రాణముల వదలెదరు. వారి దైవ్యమును, శీరవంతమగు యహింసా మార్గమునకు మరల్చి పిలగునాయని నేను సందేహించెదను. మానవ ప్రయత్నములచే యట్టి మార్పును గలంజేయుట దుస్సాధ్యము గావచ్చును. కాని భగవంతుడు చిత్రవిచిత్రకారుడు. ఈసంవత్సరములో స్వరాజ్యమే వచ్చినచో నది యొక భగవచ్చిత్రమని చాలమంది యనుకొనున్నారు. కాని యాస్వరాజ్యచిత్రమునకు ముందు మరి యొక చిత్రము జరుగవలయును. భారతదేశమంతయు, రెవ్వరాకరపు పురులుసంయుక్తము యహింసాపథమునకు మరలవలయును. భారతస్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు అదియవశ్యకము. అంతవరకైనను యహింసామార్గమునకు మరలిన జాలును.

విజయ కావ్యము.

శత్రులు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, బళ్లారిజిల్లా లలో ప్రతిముఖ్యకట్టకమునందును భీమారామేశ్వరి వారిచే లను చేర్చుల అనుభవము, చురుకుగలిగినట్టి విజయ కావ్యము దినమునకు ఒకగంటపేపు పనిచేసిన రూ 50 లు గునాయాసముగ సంపాదించగలను. (3122)

D. A. C/o Post Box No. 287, MADRAS.

నోటీసు (3124)

ఆర్కాడు సభాబుగారి 1921 వ సంవత్సరము విగ్రహములచట్టమును (సెప్టెంబరు 1921) గురించి ఆలోచించుటకై, ముద్రాను కానవంధవారిచే నియమించబడిన ఉపసభ్యమువారు భోర్లుసెంటు బార్జి కోటయందున్న శాసనసభి ఆవరణమునకు తరలమునం దుండు సంఘగదియందు 1921-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేదీ నుంగళ వారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు సమావేశమగుదురు. ఆర్కాడు సభాబుగారి ప్రతినిధులును, మరియు ఈచట్టము విషయములో ప్రత్యేక ఆసక్తి గలవారందరును దయచేసి సభకు రావచ్చును.

F. J. RICHARDS,
Secretary to Government
Local Self Government Department,

మా పలాని విప్లవము

10 వ తేదీ చెన్నపురి ప్రభుత్వ ప్రకటనము

9 వ తేదీని జరిగినవిషయములు.

2 వ తేదీ మొదలు మల్లాపురములోని నీడ, నుంజేరి, పండి కాడు, వంమారు, హంబాడు, ఎవవన్న, పేరింతలయన్న, మన్నా రాగూడు, పెలస్తూరులకు పోయినది. ఎవరును ఎరివించలేదు. రెండు మాపరాలంపులు ఎర్నాచులో నింకను చెలరేగుచున్నవని తెలిసినది. మెయ్యూర్మొద్ద నొక హిందువును సమీక్షించుముగ మాపరాలు తురకములలో కలుపుకొనిరి. అతడు భురానా మనుష్యుడు. నేనలతని యింటకి పోయెను. నేనలు మంగాడికి కూడ వెళ్లెను. సాన్నానిలో నెలసోదా పూర్తిమైనది. 100 మందిని పట్టుకొనిరి. నేవలకు సామగ్గులు సరిగా అందుచున్నవి. దెంగుటయందుండి పచ్చిన నేవలకు మరల పంపివేసిరి. మలబారులో అనుకూలస్థితి స్థిరముగా ఏర్పడుచున్నది అని నేనాని తెలిసెను.

10 వ తేదీ పాంపూటు తంతువార్త

పరిస్థితులు చక్కనగుచున్నవి. 7 వ తేదీని మన్నారు పూటుకు వచ్చిన నేనను మాపరాలు ఎదిరించలేదు. నేనను చూడగానే వారడపులు పారిపోవుచున్నారగాన అనేక 8 వ తేదీని నాటకకల్పలకు పోయినది. సమయింపైకర్తు మొయిసేమగారిని మాపరాలు నరుకబోయిరి. ఆతడు తప్పించుకొని బ్రతికెను. అతని చెవినిదాడు మెదనిదను కాలినిదను కత్తినకు మచ్చలు కనబడినవి.

దెట్టి గారు ఇద్దరు మాపరాలకు చెరి రుండేట్లు విడిచెను. అంగడిపురములో నింకను చాల ప్రమాదకరముగా నున్నది. కొందరుమాపరాలకు కొందరుగొప్పయింటి నాయకులను మొత్తము 88 మందిని నేవలు పట్టుకొనెను. ఇద్దరు నయ్యద్రుముల్లులు మాపరాల దౌర్జన్యమును పూర్తిగా వివరించిరి. వారిలో కొడలూరు బ్రహ్మాదత్త నయ్యద్రుపాడుగా కొకడు. స్వేమలు మేనస్రీటు క్రాంతెలుగారు కల్లికోటనుండి 9 వ తేదీని పాంపూటునకువచ్చిరి. 12 వ తేదీని విచారణ ప్రారంభమగును. ఒక నేన మాపరారునుండి 8 వ తేదీ రాత్రికి దెంగుటచేరెను. మన్నా పూటుకు తరమున 12 మైళ్లలోనున్న కొట్టకందు కీరాజ్యమున 1000 మంది మాపరాలున్నారని తెలియుచున్నది.

11 వ తేదీ కల్లికోట తంతువార్త

పులవనాడులోను ఎర్నాచులోను హిందువులు తిండిలేక కాయగూరల నేతని జీవించుచున్నారు. విజ్ఞుల దురవస్థ దుర్భరముగా నున్నది. కొందరు ప్రముఖులు కలక్టరుతో కాటక గూర్చి విన్నవింప నరకు ధనసహాయమును చేపడనక నుండి మాపరమునకు వియ్యమును పంపించుట కాశమును కలిగించెదనని అతడు నడిచెను 10 వ వరకులు 100 బస్తాల వియ్యము నిచ్చిరి. ఇట్టి దొరతనమువారు సంరక్షించినచో ఎన్ని బస్తాలు నకు పంపెదమనిరి. ప్రస్తుతము 1000 బస్తాకాణ

గవర్నరుగారు రియారు స్టేషన్

11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3-30 కు సపరిషత్తుగా విల్లింగ్డు ప్రభువుగారు తిరువూరు దిగిరి. అచటి యుద్ధోగముల స్వాగతమిచ్చిరి. వారు నేనాశిరములను ప్రయాణికులగుచుమును చూచి యుద్ధోగులతో ముచ్చటించిరి. సాయంకాలము 4-30 కు స్వేమలు తెలుసులో గవర్నరుగారు కల్లికోటచేరిరి. ఉద్ధోగముల స్వాగతమిచ్చిరి. వారు మెలూరుబండ్లలో దెట్టకొలుకు బయలుదేరిరి. వారిపొడుగునకు పోలీసువారు బారులుపెరి యుండిరి. గవర్నరుగారు కల్లికోటకు వెళ్లుట కిది చందనసాగి యొనను చాలమంది ప్రజలునూడ వారిని చూడవచ్చిరి.

మెలూరిమునునిసాటిలి

చెన్నపురి ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడగు మాజీ శాసనసభిబుల్లా సామెయబువర్రుగారికి స్వాగతమియ్య గూడదని 8 వ తేదీని ఏలూరులో జరిగిన పురపాలక సంఘసభలో దాక్తరుశర్మగారి (అనవధునామలలో నొకరు) ప్రోత్సాహమున కొండ రుపసాదించిరి. అది చట్టవిరుద్ధమని ఆధ్యక్షుడు బజేటి నేంకటరామయ్య నాయుడుగారు చాలమామచెప్పగా సభ్యులూ మావన కంగీకరించిరి. స్వాగతమిచ్చగూడదని ప్రయత్నించి దాక్తరు శర్మ రాజాభుజంగరామి బహదరుగార్లు మున్నగువారెన్నియును వాదించలేదు. భావు బహదరుగారికి స్వాగతపత్రము నిక్షువలెనను తీర్మానమును మోము నిగ్రు మహమదుబజలే అలిసాచోటు బహదరుగారు రుపసాదించెనని తెలియుచున్నది. సలూరాగా

గోసంకర్షణమార్గము

(యంగు ఇండియా)

గోసంకర్షణ విషయమై తలచుచున్న దురభిప్రాయముల పోరాడటమునకు మహమ్మదాబాదును, హాలివా అను సాభాని గారును నేనును బీహారుకు వెళ్లితిమి. మేముచుట్ట అనేకస్థలములందు నేక ఉపన్యాసముల నొసంగితిమి. ఒక యువ న్యాయము నందలి విషయముల నొక ముఠ దప్పడు కానిత వందు వ్రాసి పెట్టుకొని సదయమునందు నాకు బంపెను. ఆభాగము నిట ముద్రించుచున్నాను.

ఉపన్యాసము.

సాదముల బట్టుకొను నలవాటు నాకు చాల అయ్యెను కలిగించుచున్నది. వీరభూజ యనుభావము గలిగి ప్రజలీకార్యము నకు బూనుకొనెదను. ముఖ్యముగ బీహారురాష్ట్రమునందే భాగము జూపట్టుచున్నది. ప్రజలు ఆవతారమువిగూడ వ్యవహరించుకొందురు. హిందువులగుటచే ఆవతారములందు సహజము గానే నాకు విశ్వాసము గలదు. భగవంతుడు తనదవతారమును వ్యాపింప జేయుటకు అతని కాంతి లేజస్సులు గల మహాపురుషులను అప్పటికప్పుడే భూతలమునకు బంపుచుండును. ఈ మహాపురుషులే యవతారములని మనశాస్త్రములు తెలుపుచున్నవి. కాని యిక్కడ అట్టి సందర్భమేమియులేదు. ప్రస్తుతభారతదేశ పరిస్థితులలో అవతారపురుషుని విజయము తలంపదగినయూహగాదు. ప్రభువుమన మనలను మనము సంస్కరించుకొని తేజమును సంస్కరించినగాని యవతారములనుగూర్చి తలంపుటకు బిలువేదని నాదుభిప్రాయము. మనకు ప్రస్తుతము వీరభూజగాక భారతదేశ అత్యాచారకర్తము. మనము గోరుచున్న స్వరాజ్యము ప్రస్తుతముందు రాజ్యమును నిచ్చుననుచేసి మరియొకరి రాజ్యమును స్థాపించుట గాదు. గాంధీ గానియు, లేక వాసోదేవులు మాలానాలు షేకలాల్ మహమ్మదాలీలు గానియు, గతమెట్లుండినను, భారతదేశ వికాసమునకు వారందరని యెఱుంగవలయును. ఒకరు రాజ్యముచేయుచుండ తక్కినవారందరు బానిసలుగ నుండవలెనని మనము గోరుట లేదు. మన కిప్పటి కుండిన బానిసత్వము తలకెక్కినది చాలను. ప్రజలయందు మన విశ్వాసమును నిర్ధారములను వ్యాపింప జేసి వారిని దేశాధిపతితత్వముల జేయవలెను. ప్రతిభావతీయునిను గాంధీచాలివా షేకలాల్, మాలనా మహమ్మదాలీవలె గావలెను. అప్పుడే మన కోరికలు సఫలీకృతములగును. కాబట్టి మిరందరును పాదముల బట్టుకొని యవసరముగ జయజయధ్వనముల జేసి మాకార్యముల గులకుండు రని వివరపురస్కరముగ జేతుకొనుచున్నాను.

మంతయు నన్ను ముట్టుకొనుట దుస్సాధ్యమగు యితే నా సహిషణులను నుండువారు నాపాదముల నెనుక నిలచియుండిన నా తెల్లరును ఆ వేదము గుమిగూడుదురు. అప్పుడు గందరగోళము నాసహిషణులను నుండువారెవరును నాపాద గాదు. చివరకు వారు నాయెదుట ప్రయోగింపబడెను. వారికి పంప గూడదు. నా కిట్టి పనులు సహ్యముగ నుండుటయే గాక, వీరివలన నా దేహమునకు గాయములుగూడ తలస్థించును. దేశము పంజాబుమెయిలు పరగిడు వేదములకున్న తెల్లమువేదముతో పరుగిడవలెనని నాకోరిక. ఈసంకర్షణములోపుగ మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసియున్నది. అట్లు సంపాదించిన, దేశంబులో మన మా మహోత్సవమును జరుపవచ్చును.

సరి, మనవిక ముఖ్యవిషయమునకువచ్చెము. నేనిచ్చుట పాదముల నిడివెంట నే హిందూమహమ్మదీయులకిచ్చుట మైత్రి యుండవలయునని ప్రస్తావించితిని. సహజమునందు రెండుసంఘములకును అంతరేఖలును లేనది తెలిసికొని పరమానందభరితుడవైతిని. కాని కాంగ్రెసునాయకులమునందుమాత్రము ప్రజల కాళేదని విరిచితిని. కాంగ్రెసు కిలాఫతులములను విగ్రహింపజేసింది పనియేమియు చేయుటలేదు. ఈ రెండుసంఘములును ఇంకను శ్రద్ధతో పనిచేయువలయునని నావేదము. గోసంకర్షణము మాలోచించెము. గోసంకర్షణము హిందువుల ధర్మము. మరసాంఘిక విషయములందు హిందువులలో ననేక భేదాభిప్రాయములుండవచ్చును. కాని గోసంకర్షణయందు హిందువులెల్ల రోజున్నట్లులే యున్నారు. ఇంతయే! హిందూమతమునందలిముక్తముఖ్యవిషయము. ఇదియే హిందూమతమునకును ఇతరమతములకును తారతమ్యము. భారతదేశమునందు గోవుయొక్క ఆరణ్యకత మెంతగలదును. ప్రజలు దానిపానుత్రాగుటయేగాక దానికీలు

హిందువులు బ్రాహ్మణుని నెట్లుపూజింతురో గోవునుగూడ నట్లే పూజింతురు. కాని భారతదేశాంతరములందీటి నీతిగతులులేవు. కావుననే గోసంకర్షణ విషయము మహమ్మదీయులమునం దెచ్చటను నివేదింపబడియుండలేదు. బ్రిటిషు పండుగ నాదొక మహమ్మదీయుడు గోసంకర్షణ చేయుననుకొందము. హిందువు ఏకారణముబట్టి తన మహమ్మదీయ స్నేహితునితో బెట్టులాడుటకు? గోసంకర్షణకార్యము తోడిమానవుని ప్రాణము తీయవలెనని శాస్త్రములు ఘోషించినవా? అట్లుఘోషింపకుండుటయేగాక, ఒకరిప్రాణము తీయుట పాపకరమని యాజ్ఞాపించినవి. ఇంగ్లీషుసోదరులు గోమాంసమును తినుచున్నను, వారిని హిందువులు బాధించుచున్నారా? భారతదేశములో నివసించు ఇంగ్లీషువారి యుపయోగమునకై మారణశాలకు అనుదినమున వేలకొలది యావులను దీసికొనిపోవుచున్నారా? ఏ హిందువుడైనను ఆభయతరముల గల్గించుచున్నాడా? నేను చెప్పనదొకటి. గోసంకర్షణకార్యము నీప్రాణమును నీరసించువచ్చుచున్నది యొకరిప్రాణమును తీయుటగాని, యొకరినై నాగ్రహము చెందుటగాని నీవేదమే! మహమ్మదాలీ ఈ దిన మొసగినయపన్యాసమునందు నేనేకభివేదించినభావ మొకటిగలదు. భారతదేశములోని గోసంకర్షణ మూడుపాళ్ల బాధ్యత హిందువులైనను ఒకపాళ్లభాగము బాధ్యత ముతము మహమ్మదీయులైనను గలదని అలి చెప్పెను. వాచుటకు గోవులు వాస్తవముగ హిందువులనుండియే వచ్చుచున్నవి. విదేశములలో హత్యకై ఒడలలో పెరుచులిచేయబడుచుండు భారతగోవులను వేలకొలది నాకన్నులార జూచితిని. గోవిందమును జేయుచు హిందువులే గాని మహమ్మదీయులు గారు. గోవులభరణ తగ్గిన గోవులహత్యగూడ దానియంతట అదియే స్థితివును. బాంబయ నగరమునందు తిలకు స్వరాజ్య నిధికి రెండగోవులు దానము నేయబడెను. ఒకటి యొరువందల రూప్యములకును మరియొకటి యొక్కవధరకును విక్రయింపబడెను. కొనువారు, విక్రయించువారు ఇరువురును శ్రద్ధపుచ్చుకొనిరేని గోసంకర్షణము సులభ సాధ్యమును ఆచరణయోగ్యమును నగును. కాబట్టి హిందువులకు నేనొకటి వనవి నేయుచున్నాను. మీరు వాస్తవముగా గోవును కాపాడవలెనని నేనుచున్నాను. మీరు మహమ్మదీయ సోదరులతో నైకమత్య భావమున మెలంగవలయును. వారి యవసరములందు ప్రస్తుతపయమునందు మీరు ప్రతిఫలమేమియు నజేతంపక వారికి లోడ్డుకడి. హిందువులకు గోసమస్య నేలగుననున్నదో, ముసల్మానులకు కిలాఫతులమస్య నాలగుననున్నదని నేను తలంతును. ఒకటి పరిష్కారమే, రెండవది దానియంతట అదియే పరిష్కారము గును. ఇదియొక భేదముగాను. ముసల్మానుల మతసంకీర్ణమునకు మీరు దారబుద్ధితో లోడ్డుకడిచో, కాంట్రాక్టు న్యాయమున కన్న మక్రొవ్వుతరమైన న్యాయము భారతదేశములోని గోసంకర్షణమునకు లోడ్డుకడిచును.

ఈప్రదేశమునందు ముసల్మాను నేతగాండ్రు కుటుంబములైదువందలు గలదని నేను వింటిని. కాని యితర లోడి మహమ్మదీయులు వీరిని నీచముగ జూచుచుండుటచే, ఈమహమ్మదీయ నేతగాండ్రు తమవృత్తిని వదలిపెట్టి వెంచరిన గూడవింటిని. ఈభావమును మనము ప్రచురించేయవలెను. మనలో హిందువులలో కర్మ నానగరించి భేదములుగలవు. కాని ముసల్మానులలో నాకు తెలిసినంతవరకు అలాటి భేదములు కనబడవు. ముసల్మాను మతము సుభాగ్య సమానత్వమునై నాధారపడియున్నది. నేతవృత్తియగు గోసము మించుకేరియు గానింపము కావున ఈనేతగాండ్ల డ్రైల యగ్రవరముగ జూడబడవలెనో నాకు బోధపడిదిగాదు. భారతదేశమునందు ప్రజలకు రెండువృత్తిలే ముఖ్యధారములు. వ్యవసాయము నేత. ఇవి మానవుని ఊపిరి తీర్చులవంటివి. ఒక యూపిరితీర్చి చెడిన, రెండవది కొంత కాలము పనిచేయునై కాని చాలకాలము ప్రాణము నిలువదు. అలాగుననే భారతదేశమునై గూడ నీ రెండు వృత్తులు నిలిచియున్నవి. నేతపరిశ్రమ క్షీణించినకొలదిని భారతదేశ శాస్త్రముగూడ క్షీణింప జొచ్చినది. మనమిప్పుడు దుర్బలమైన వ్యవేశి యుద్ధము నేతపరిశ్రమకు జీవము కలిగించి దేశ సేవకమును పునః ప్రతిష్ఠించును. భారతావసరములగు వ్యవసాయమును నేతను మనము గుర్తించిన, వ్యవసాయదారునియందు గాని నేతగానియందుగాని మనకుండిన తూడ్డింభావము పటాపంచలగును. వీరురువురును ఆద్యప్రాయాలనియుపూజ్యాలనియు మన మటుపిమ్మట గ్రహింతుము. నేతగాండ్రుసాయము లేనిదే, వ్యవేశియుద్ధమును బయ్య ప్రముగాదని మనము కనుగొనవలెను. వ్యవేశియనగా, ప్రతిరాష్ట్రమును తమకు కావలసినంత బట్టలను నేసికొనవలెనని వాడుభిప్రాయము. మీబట్టలకు మీరుబాంబయ

నై నాధారపడితిరేని, బీహారురాష్ట్రమునకు స్వదేశి యుండదు. కావున బీహారులో నెల్లయెడల రాటములను వ్యాపింపజేయుదు రని కాంగ్రెసు సంఘములకు విన్నవించుచున్నాను. ఆ పన్ను (పత్తి గృహము ను నూలు వడుకు అలయముగును. వివిగ నూలు వచ్చుచుండుకొలది ప్రతివిధిలోను వోక్కుక నేతపరిశ్రమలయము బయలుదేరును. భారతదేశము నంతటికిని యిదిముఖ్యము. బీహారువాసులు అవసరముగ దీనిని యాచరణలో బెట్టవలసియున్నది. భారతదేశములోని రాష్ట్రములలో నెల్ల బీహారు మిక్కిలి పేదరికమున మునిగియున్నది. ఆ రాష్ట్రములో ఒరిస్సా మరీ ఆంధ్రగతియుం దున్నది. బీహారు ఒరిస్సా కన్న కొంచెము బాగుగ నున్నది. భాంపరానులో నేను పనిచేయుచుండగా బీహారువాసినులు తమదుఃస్థితినిగూర్చి వాలో చెప్పకొనుట కవమానపడి నాభార్యను సమాపించి తమ వ్యధ నామెతో తలపోసికొనెడివారు. వారి యిందల్లో ప్రాతవి, చినిగిపోయినవి, వేలికలుపుమరి తలంపెను. వారు "గాంధీగారు మమ్ము ప్రతిదినము, స్నానము చేయుదని బోధించుచున్నారు. మేము స్నానము చేసి న, మా మానమును సంరక్షించుచున్న నీవేలికలను ఎండ బెట్టుకొనునపు డేమి చేయవలె" ననిగూడ యనుచుండిరి. బీహారులో పేదరిక మింత భూరముగ నున్నది. ఈశ్రీల కొక్కరిని యొక్కొకరాలు మిచ్చి దినమునకు కూలికిగాను రెండకాలనిచ్చిన వారెంతయో శ్రద్ధవహించి నూలువదకుదురు. నీలిపంట యజమానులు ఒక్కొక్క కూలి! దినమునకు ఒకనుకాస్తర నిచ్చుచుండుటను నేను స్వయముగ చూచితిని. వీరి కొక రాలుమిచ్చి కూలి రెండకాల నిచ్చిన, యావార్త వ్యాపించి అనేకులవనికి వర్తురు. ఈవిధముగ మీరు పని ప్రారంభింపవలెను. మీరు చెప్పిన విషయములను గ్రామవాసులకు మీరు వచ్చి చెప్పుదురని నేను తలంచుచున్నాను. ఇవన్నియు స్వరాజ్యోద్ధమమునకు ముఖ్యంగములు. ఇవి లేకున్న, మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించజాలము. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు మూడు ముఖ్యములములుగలవు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సోదరభావ ముండుట మొదటిది. ఈ కాంతియుతమైస్థియు, దౌర్జన్యరాహిత్యమైస్థియు నుద్ధయ మెప్పుడును. కాంతియుతముగను దౌర్జన్యరాహిత్యముగను నుండవలెను. దౌర్జన్యమువలన మనకార్యమును సాధింపజాలమని ప్రతివాడును ఇంచుక యాలోచించిన తెలిసికొనగలడు. మనము కత్తి చేపట్టితిమేని మనమే ముప్పుకొచ్చుకొనినవార మగుదుము. మనకు వాయునిమానములు మున్నగు సవినయధసాధనములు లేవు. కాబట్టి యెట్టి పరిస్థితులయందైనను కాంతి వాలావరణమును మీరు అభ్యంతరపణుప గూడదు. ఇంగ్లీషువారిలోను, మసలో మసకును, సహాయవాదులు ఆసహాయవాదులు, జమిందారులు రయతులు-అందరలోను మాటలపట్టు, కార్యములపట్టు కాంతము వహించి మెలంగవలయును. ఇకమాడవ మూత్రమేమన, మనము వెంటనే విదేశకత్త్రములను బహిష్కరించి మనయవసరములకు దగినట్లు మనమన గృహములలోను గ్రామములలోను స్వదేశకత్త్రములను తయారుజేసికొనవలయును. అప్పుడు మన పరమార్థములను సంపాదించగల కత్తి మనకు గలుగును."

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

మొంబాసా, సెప్టెంబరు 9:—మొంబాసా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ఇట్లుకంటివార్తను బంపెను. "విరోధియనుల బెడరింపులకు భయపడి, వలసదేశముల కార్యదర్శి భారతసమస్య పరిష్కారమును స్థానికప్రభుత్వమువారి హస్తములలో వదలిపెట్టి దేశమును వదలిపెట్టి వెళ్లిపోయినాడు. ప్రభుత్వము, విరోధియనులు, వార్తాపత్రికలు—అన్ని భారతీయులయందు శత్రుత్వమును వహించినవి. పార్లమెంటు కమిటీవారి శిఫారసులు, సామాజ్య సభవారి తీర్మానము, మీ మనోశ్చయము/అన్ని విరుపయోగమగుచున్నవి. స్కూలు సేనానిసహాయము పొందుటకు, విరోధియను, రాయబారము ఒకటి బయలుదేరి వెళ్లెనది. ఆఫ్రికాఖండమునందీ భారతీయులను తలుచుకొట్టవలయునని న్యాయసాలాంధు రొడిదియో రాష్ట్రములు రెండును ప్రబలసమత్వములను జేయుచున్నవి. స్కూలు సేనాని వీరితో జేరినయెడల, మా కష్టములు హేమ్యును. మేము పన్నులకు జెల్లింప నిచ్చి యించుకొంటిమి గాని, ఇకమీదట ప్రజలు మేము చెప్పినట్లు వివర, సమయము సంధిగముగనున్నది. మా కష్టములను నివారణచేయుటకు తడవు చేసినయెడల, ఆలస్యా దమృతంవివచుగును తతణమే ఈ సమస్యను లండనులో పరిష్కారముచేయవలయు నని మీరు కోరవలయును. (రాజప్రతినిధిగారికి).

సామాజిక భావనలు

ప్రశ్నోత్తరములు

దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు

దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులు

గారిని హిందూవిద్యార్థి సంఘములో నియమించుటను గూర్చి ఎమ్. కృష్ణస్వామి రెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగా హెచ్. పార్థసారథి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

(ఎ) ఈ సంఘములో సభ్యులుగ నుండుటకు హిందూ జాతి స్త్రీలు స్వీకరించగలరే నూచించబడిన ఒక పేరుతో గూడ మరొకని నామములను పేము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి నూచించితిమి. అట్లు నూచించబడిన వారలలో దివాన్ బహదూర్ ఎమ్. రామచంద్రారావు పంతులుగారు ఆ సంఘములో నుండుట కొప్పుకొని రని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

(బి) రామచంద్రారావుగారు ఆంగ్లేయ విద్యార్థులయందు చదివిన రేడి, వారు, స్థానిక విద్యార్థి సంఘములో పని చేసి రేడి ప్రభుత్వమువారు కనుగొనలేదు. లిట్టె ప్రభుత్వములో సంఘములో సభ్యులుగ నుండుట కిట్టి ఆర్డర్ లనవసరమని ప్రభుత్వమువారు తెలిపలేదు.

(సి) సామాజిక ప్రభుత్వమువారు పేరులను నూచించుటలో భర్తవలె భేదములను ఎంచలేదు. ఈ సంఘములో సభ్యులుగ నుండుటవలన లాభముకలదా లేదా యను సంకల్పము ప్రధానముగ నెంచబడినది.

రైటు ఆనరబుల్. వి. ఎస్. శ్రీనివాసరామిగారు

ఎమ్. కె. రెడ్డిగారు శాస్త్రీగారు ఏయే సంఘములలో సభ్యులుగ నియమించబడినదియు, వారికిచ్చిన బహుమతులను గూర్చి ప్రశ్నింపగా సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రస్తుతము మాకు తెలిసిన సమాచారములు ఈ వాక్యా లమునందు తెలుపుచున్నాను. అందు తెలుపబడిన కారణముల వలన ప్రశ్న యొక (ii) భాగమునకు సరియైన జవాబును తెలుప వీలులేదు. అందు శాస్త్రీగారు పెంట్లలు అడ్వైజరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డునందు సభ్యులుగా నున్నందునకును, సామాజిక సభకు హిందూజాతి ప్రతినిధిగా వెల్పినందునకును వారికి ఈయబడిన మొత్తమును గూడ తెలియజేసితిమి.

వాక్యాలము.

ప్రాంతైస్ కమిటీ.

శాస్త్రీగారు ఇందు పనిచేసినంత కాలమునకును (7 నవంబరు 1918 నుండి 22 ఫిబ్రవరి 1919) వారికి రూ. 5,747-7-2 ఈయబడినది. నెల 18 రూ. 1500 గౌరవవేతనము, రూ. 868-14-0 ప్రయాణపు ఖర్చులును ఆయెను.

హిందూజాతి రైల్వేసంఘము.

శాస్త్రీగారిని నియమించుటకు మరతులు.

(ఎ) హిందూజాతిమున దినమునకు రూ. 50, గౌరవ వేతనము, రైలు ప్రయాణమునకు ఒక ప్రథమతరగతి పెట్టెయు, ఒక ప్రథమ తరగతి ప్రయాణపు ఖర్చు లేక మామూలు నిబంధనలనుసరించి ప్రయాణపు ఖర్చు, మకాముసమయమున దినమునకు 10 రూ. పథముల బహుమతియును.

(బి) ఇంగ్లండునందు నెలకు 100 పానుల గౌరవవేతనమును, నెలకు 100 పానుల చొప్పున వారు ఆంగ్లేజీమునకు బయలుదేరిన దినమునుండియు బహుమతియును, ఇంగ్లండు వెళ్లుటకును వచ్చుటకు ఉచిత ప్రథమతరగతి ప్రయాణపు చీటియును. ఇంటియర్ కాచి పెట్టులో పని చేసినంత కాలమును వారికి బహుమతియును.

ఈ సంఘము ఎప్పటివరకు పనిచేసినది తెలియదు గాన ఈ సంఘసభ్యులుగా నున్న కాలమునకు శాస్త్రీగారి కంత మట్టి నడక తెలియదు.

నెంట్లలు ఎడ్వైజరీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ బోర్డు

ఈ బోర్డు మాడునెలల కొకమారు సమావేశమగును. ఇందు శాస్త్రీగారు మాడువత్సరములు పనిచేయుచు నెను. వారు 17, 18 ఫిబ్రవరి 1921 నుం. లో జరిగిన ప్రథమసమావేశమునకు హాజరుగారిని వారు దానికొర కేమియు నిరవకకును అడంగలేదు. వారి ఇంకొకసారిను రూ. 1-5 10 చొప్పున ప్రయాణపు బహుమతియు, డబుల్ ప్రథమతరగతి ఖర్చులును నియమింపెను.

సామాజిక ప్రభుత్వసంఘసమావేశము

(బి) ఈవత్సర వివాససమావేశము లండనునగరమున జరిగెను. నిబంధనలు:— (i) అవుట్ ఫీట్ బహుమతి రూ. 2000 (ii) రైలుమీదను స్టేషనుమీదను ప్రయాణపు ఖర్చులు, (iii) వారు

డిల్లీలో ఉద్యోగములో ప్రవేశించి బొంబాయిలో ఓడనెక్కు దినమునకును (1921 ఏప్రిల్ 5 తారీఖు) నెల 1 టికి రూ. 2000 ప్రకారము గౌరవవేతనము (iv) హిందూజాతిమునకు బయలు నెలకు 100 పానుల చొప్పున బహుమతియును. ఈబహుమతి రైల్వే సంఘములో పనిచేయుకాలమున కేయబడెను.

ఇందుకుగాను శాస్త్రీగారిని నియమించుటకు ఎంతపుప్పుకొనినది తెలియదు. (2) వారు 1917 సంవత్సరమునుండియు సామాజిక భావనసభయందును స్టేటుకౌన్సిలునందును సభ్యులుగా నుండి ప్రయాణపు ఖర్చులక్రిందను, బహుమతియు రూ. 10288-9-0 పుచ్చుకొనిరి. 1916 సంవత్సరమున సామాజిక భావనసభయందు సభ్యులుగా నుండి పుచ్చుకొనిన మొత్త మందు జేర్చబడలేదు. ఆవత్సరపు బిల్లులు నశింపు జేయబడినవి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ

బొంబాయి, నెవ్టెంబరు 9:— బొంబాయి యావద్భారత కార్మిక సంఘ సామాజిక కార్యదర్శి అంతర్జాతీయ కార్మిక సభ కార్యక్రమమును గురించిన వివరములను ప్రకటించుచున్నాడు. భారతజాతీయత పట్టి సంఘములు, కార్మికులందు శ్రద్ధగలవారు అందరును సభలో చేర్చింపదగిన ప్రశ్నలను బొంబాయి కార్మిక సంఘసామాజిక కార్యదర్శి, పోస్టుబాక్సు 20 అను చిరునామాకు (వాసి బంప బ్రాక్సికులు, 1. అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యక్రమమునందలి ప్రభుత్వం గల ముఖ్యతలు, 2. కూలి పనివారుల ఎంతకాలము పనిచేయవలసిన దానిని గురించి వాదించుటకు తీర్మానమునంగీకరించుట. 3. వ్యవసాయకార్మికులనుగురించి వాదించుటకు వారు చేసిన తీర్మానములను అంగీకరించుట. (4) కార్మికులకు పనిలేకుండ చూచుట. (5) స్త్రీలను, పిల్లలను రక్షించుట. 4. వ్యవసాయకార్మికులను రక్షించుటకు కొన్ని ప్రత్యేకనిబంధనలు (6) సాంకేతికవ్యవసాయవిద్య. (7) వ్యవసాయకార్మికుల జీవితపరిస్థితులు. (8) వ్యవసాయకార్మికుల వికారములను, సంఘములను కాపాడుట, (9) అపాయము, కోగము, దుష్టము, ముసలితనములతో బాధపడేవారిని రక్షించుట. 5. ముద్రాదాయరేఖలలో తెల్ల పనిమును చూడకుండా జేయుట. 6. పాక్షికమిక, వాణిజ్యపు పనులలో వారమున కొకదినము వరకును నెల విప్పించుట. 7. 18 సంవత్సరముల లోపలవారిని నిష్క్రమణములో నియమించుట. 8. ఓడలలో ప్రయాణముచేయు అందరు పిల్లలను రైల్వేలు రద్దీలు పరిశీలించవలయును.

వేల్పు యువరాజుగారిని సన్మానించుట

తీవ్రమగు చర్య.

అలహాబాదు, నెవ్టెంబరు 10:— కడచిన రాత్రి అల్లహాబాదు మునిసిపల్ బోర్డువారి సభ జరిగెను. సభాకార్యక్రమములో యువరాజుగారి రాక కడపట చేర్చబడుటను గురించి సభ్యులు తీవ్రమగు చర్యించిరి. ఈ విషయమును ప్రప్రథమమున యోచించవలయునని ప్రాధేనరు అమరనాథ జాగరూకపాదించిరి. బాబు పురుషోత్తమదాసుగారిందుకు అంగీకరించక, ఇంకెన్న ముఖ్యమైన విషయములు వేరే గలవని చెప్పెను. దీనిని గురించి విశేషముగ చర్చింప నవసరము లేదనియు, త్వరలోనే పరిష్కారము చేయవచ్చుననియు చిన్న గారు నడిచిరి. మరుసటివారము ఆ అంశమును గురించి చర్చింపవలయునని గాని, తొందరపడి ముందు చర్చింపగూడదని శ్యామలాల్ శెఖారా, మోహన్లాల్ శెఖారా మున్నగు సహాయ నిరాకరణసభ్యులు చెప్పిరి. సభాధ్యక్షులుగూడ ఇట్లుచేయుట కంగీకరించిరి. సభ ముగించి వేయవలయుననియు అధ్యక్షులు అనవసరముగ జేసినాడని ప్రాధేనరు జాగరూకపాదయడచిరి. ఉష్ణమును ఉష్ణమే వెళ్ళగాట్టగలదని అధ్యక్షులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అల్లహాబాదులు ధ్యానింపగలగల విషయము తీర్మానించువరకు దీనిని నిలిపివెట్టవచ్చునని చెప్పగా, ప్రాధేనరు లవతీర్మానమును బాహ్యుత్తరముగ ఉపసంహరించుకొనిరి. యువరాజుగారిని సత్కరించుటకు ఎత్తివెట్టబడిన ద్రవ్యమునంతటిని కేదలకు ధాన్యపుమకాములను వెట్టుటకొరకు ఖర్చునెట్టవలయునని పండితమహాశయ శేఖారాగారు రుపపాదించిరి. గాని, తీర్మానము ఓడిపోయినది. యువరాజుగారి స్వాగతమునుగురించి చర్చించకమునుపే సభముగిరినది. 15 వ తేదీని ప్రత్యేక అవసరసభను పెట్టించవలయునని సమాకారవారు లండను నిశ్చయించుకొనిరి.

హిందూజాతి సభ

సిమ్లా, ఆగష్టు 10:— పంతులుగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, "హిందూ" "యంగులెండియా" పత్రికలందు మెసోపొటేమియాలోని భారతీయుల నాదరించుటను గురించి వ్రాయబడిన విషయములన్నియు శుద్ధతత్వము లని డాక్టరు సుప్రసాదగారు చెప్పిరి.

రెడ్డిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, కర్నూలు వాగ్దారక గారి రిట్లు చెప్పిరి. "రైలు ప్రయాణములలో నేలాటి భేదములుండగూడదని మనరాసు భావనసభవారు సిఫారసు చేసిరి. కాని ప్రస్తుత సమయ చర్యతీసికొనబడెను. విశాఖయందు, హిందవులకు గల భేదములు జాతులనుబట్టి నిర్ణయించలేదు. రెండుజాతుల సౌఖ్యము కొరకే నిట్టి భేదములుగలవు."

ప్రభుత్వము వారికిని, సహాయనిరాకరణవాదులకును మైత్రి కుదుర్చుట కేలాటిచర్య పుచ్చుకొనబడినదని వెంకటపతిరాజుగారు ప్రశ్నింపగా, గత డిల్లీసభలో ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని విశదీకరించినది సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. గంధీమున్నగు వారిని సిమ్లాకు తెచ్చి సమాధానము కుదుర్చుటకేమైన ప్రయత్నము జరిగినదా యని వెంకటపతి రాజుగారు ప్రశ్నించిరి.

సర్ విలియం విన్సెంటు:— ప్రయత్నముం ఎవ్వరచేయవలయును. వెంకటపతిరాజుగారు:— ఇరుపక్షముల వారును సర్ విలియం విన్సెంటు:— ప్రభుత్వమువారు లేమి ప్రయత్నము జేయలేదు.

హిందూల సవరణచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు నెలవియ్యవలసినదని తేనగిరి అయ్యగారు కోరిరి. నెలవియ్యబడినది. తరిగి సభ 15 వ తేదీని సమావేశమగును.

పల్నాడు అడవుల యుద్ధాంగుల దార్జన్యము

పల్నాడు తాలూకాలో మమ్మడుకోడులో కన్ను పెల్లిం చతురం అడవి ప్రవేశమునందు రైతులు మేతకు వడలిరని 170 ఆవులను అడవుల యుద్ధాంగులు పట్టుకొనిరి. వారు ఆవులకు గడ్డి నీరు యిచ్చుటలేదు. రెండావులు చనిపోయినవి. ఇతను చాల చాణున్నది. యుద్ధాంగుల రిట్లు మేతపెట్ట కుండుట చట్ట విరుద్ధమని జమీలు కలెక్టర్ కు వ్రాయగా బహులరేదు.

పాదకండుక క్షేత్ర:— గత శనివారము నాడు మల్లాగు మెడికలు కాలేజీ క్షేత్రాధ్యక్షమున మెడికలు కాలేజీవిద్యార్థులకును, అడిగను కంపెనీ వారికిని పాదకండుక క్షేత్రలో పం దెము జరిగెను అడిగంకంపెనీ వారు రి గోలులను జేసి గెల్చిరి. మెడికలు కాలేజీవారు మాడు గోలులను తీర్చుకొన గల్గిరి.

గుడివాడ తాలూకా కల్లపాటలు ఈ నెల 7 వ తేదీని గుడివాడలో పాడబడినవి. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు పోలీసు సిబ్బందిని గెప్పిలచి చాలా హడావిడిగావించిరి. 88 దుకాణములకు 14 టి కొద్ది మొత్తమును పాటపెట్టబడినది. యొకరు నెల్పుచున్నారు.

శ్రీ భారతిపూడి జాతీయపాఠశాలకొరకు కృష్ణాపుష్కర సమయములో వసూలు చేయబడిన దివ్యములును పెట్టెలును జాతీయపాఠశాలా భవనములో రూ. 2000 నాయంత్రము పుర ప్రముఖులయెదుట తెరువబడినవి. రూ. 241-1-5 వసూలాయెను.

గూడూరు:— మామ్రాసునుండ గడచిన 6-7-8 తేదీలందు శ్రీధర్వాసంధస్వామిలవారు శ్రవరాశ్యాశ్చయమును గూర్చియు, భిలాభితునుగూర్చియు, ఉత్సాహములనిచ్చి ప్రస్తుతమున కిరీటప్రధారణ మాతృకకుని శోకించిరి.

ఈనెల 17, 18 తేదీలను దీప్తమండముల తాలూకాలో బోర్డు మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలుల కాన్ఫరెన్సు కడపలో సమావేశమగును. టి. యం. సరసింహాచార్యులుగారు అన్నవలంపూర్ణులుగను దివాన్ బహదూర్ కేశవస్వామిగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండురు.

అగ్ని నులకత్రియ కృత్రియ మహాశవసభ లెజవాడలో 15 అక్టోబరు తేదీని ఉదయము 7 గంటలకు ప్రారంభించి నది. శేషభామనివాళకరు, వి.యం. గారి యాధిపత్యమున జరుపబడును.

1 వ విశాఖరంతాలూకా మహాశవసభ యానెల 19, 20 వ తేదీలలో డాక్టర్ బ్రహ్మజోష్యుల శ్రావ్యభాగ్యంగారి అధిపత్యమున కడప కలెక్టరుగారు జరుగును.

విదేశ నార్లు

విదేశ నార్లు

బ్రిటిష్ పాకిస్తాన్ బాండ్ డిలెటరీ గారీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము పంపిరి.

మీరు మాకు ఆగస్టు 30 వ తేదీన ప్రాసిన లేఖ అందినది. పరిస్థితులు అభిప్రాయముల ననుసరించి పరిస్థితులను గుర్తించుటకు నమరూపము మీదనే బ్రిటిష్ పాకిస్తాన్ బాండ్ డిలెటరీ గారీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము అభిప్రాయములను పంపిరి. ఆయి తే ప్రస్తుత పరిస్థితులలో యీ బాండ్ డిలెటరీ గారీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము అంగీకరించుటకు మీరు లేదు. ఈ బాండ్ డిలెటరీ గారీ క్రింది ప్రత్యుత్తరము మీరు ప్రత్యేక ప్రభుత్వము స్థాపించుకొనలే నని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి వివరీతచర్యను మేము అనుమతము అంగీకరించము. ఇట్లు చేయుటచే కాలచక్రమును మెరుకకు త్రిప్పి నా గ రి క ప్ర పం చ ము నం త మొందించి జాతి వైషమ్యముల పెంచినవారమయ్యెదము. ఈ సందర్భములపై మీరు అవసరమైన మున్నెడల, ఇంగ్లాండు విద్వాంసు ప్రతినిధులు సమావేశమై ఒకదొరులభావముల తెలియ చెప్పకొనవచ్చును. మా సందర్భములను సంపూర్ణముగ పరిశీలించకమును మే మీరు వాటిని నిరాకరించెదనని మేము నమ్ముము. నిర్ణాంత ప్రజలకు మేము జోమినియను హక్కుల నియ్య సంసిద్ధులమైయున్నాము. ఈ సందర్భము మీరు నిరాకరించుటచే మీరు సామ్రాజ్యమునకు దుండు సహించరని స్పష్టమగుచున్నది. మీ అభిప్రాయమే ఇదై నచో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సందర్భము అనుసరము.

ఇట్లు కాక మీరు ఎక్కువ అధికారముతో నున్నట్లునుచో, సందర్భ సమావేశపరచి అందు అన్ని విషయములు మన ప్రతినిధులు సంపూర్ణముగ చర్చించుట యుక్తము. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములతో కాల హరణ మగుచున్నది. విద్వాంసు జాతీయతయుమును, బ్రిటిష్ పాకిస్తాన్ బాండ్ డిలెటరీ గారీ క్రింది ప్రత్యుత్తరములను, ఈ కేటెని సమన్వయము చేయుటకు ఒక సందర్భ సమావేశపరచ మేము సంసిద్ధులమై యున్నాము. మీరు మీ ప్రతినిధుల నీ సభకు పంపెదరా పంపరా? ఈ విషయమై మీరు క్రింది ప్రత్యుత్తర మియ్యవలయునని కోరుచున్నాము. ఈ సభ మీరు వచ్చుట కంగీకరించినచో యీ సందర్భ సెప్టెంబరు 20 వ తేది ఇవ్వవచ్చునందు జరుగుట యుక్తమని నూచించుచున్నాము.

కాచిగట్టు సభ ఇవ్వరను నందు సమావేశమైన బ్రిటిష్ పాకిస్టులకు 3 వ తేదీన ముగిసినది. మంత్రులు వారి వారి స్థానములకు వెళ్లిరి.

అయ్యదగి గారు

అయ్యదగి గారి కంఠర్థమున నిట్లు చెప్పిరి:— విద్వాంసు ప్రజలలో తిరుగ యుద్ధము ప్రారంభించుట నాకెంత మూలము ఇష్టములేదు. అయినను ఒక గొప్ప రాజకీయ ప్రయోగము చేసిన యీ కిందివాక్యములను నమ్ముచున్నాను.

“ప్రపంచ స్వేచ్ఛకు ముఖ్యమగు ఒక గొప్ప సామ్రాజ్యము యెదలించుటకు సంభవించినచో, రక్తప్రవాహముల మేలని నమ్ముచున్నాను.”

తరువపులు-గ్రీకులు.

గ్రీకు ప్రతినిధులు.

అంగోరా నాక్రమించు కొనరను వార్త యాధీయని చెప్పుటకు మీరు లేదు. గ్రీకు సేనలు అంగోరాకు వెనుతిరిగి 50 మైళ్ల దూరమున నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

కాన్స్టంటినుపూ.

గ్రీకురాజగు కాన్స్టంటినుపూ గారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతినిధితో 6 వ తేదీన ఇట్లు చెప్పిరి.

స్వల్పకాలములోనే గ్రీకు సేనలు ముస్తాకామారును నోడించి అంగోరా నాక్రమించుదురను మాట నిశ్చయము. కాన్స్టంటినుపూనుగూడ ఆక్రమించినచో, నిరంతరము కంటకమున బాధించుచున్న యీ ప్రాచ్య దేశమునకు అంత మొందును. అయితే ఇట్టి చర్యను, విశ్రేయించుట వా రాహుదించు. అంత రాజీయ మనస్సైతి పట్టికే అధికముగ నున్నది. వాటిని మరింత పెంపొందించుట కిచ్చయింపను.

రుష్యాలో టోమము

రుష్యాలో టోమమునకు బాధపడువానికి సహాయ మొనర్చుటకు నిర్ణయించుట రొక సంఘమును స్థాపించి, యీ సం

గాంధీరవీరుల సంభాషణము.

మొన్న గాంధీగారు రవీంద్రునితో చాలసేపు ముచ్చటించిరి. వారు మాడుగుంటలవరకు ముచ్చటించిరి. మహాత్ముడును, కవీంద్రుడును ఆంధ్రానుగారును మాట్లాడుకొనుచున్న సమయమున కవీంద్రుని గృహవరణయందే విదేశవస్త్రములదహనము చేయబడినట్లు. ఇది తనగుహయందే సింహమును జూలువట్టి లాగుట.

వా రేమి మాటలాడిరి? ఈ విషయమును తెలిసికొనుటకు బంగాళామీ గాక భారతవస్త్రమంతయు ఆతురతతో వేచియున్నది. వారిని సంతోషపరచెదము. మే మొక వేగులవానిని బంపితిమి. అతను బొంచి చూస్తూములు వినువాడు. అట్టివారు మా కనేకులు గలరు. మీరు సి.వి.డి.ల కంటె ఎక్కువ చాచకకము గలవారు.

అతడిట్లు చెప్పెను. వారి సంభాషణలో ప్రతిమాటను వాతడు వినలేదు. కాని రాజకీయ సంగతులను గూర్చి మాత్రము వారు మాటలాడుకొన లేదని మాత్ర మాతడు నిశ్చయముగా చెప్పెను.

వారు మాట్లాడిన విషయము భుజించవచ్చునా భుజించరాదా? దేనిని భుజించవలెను అనుదానిని గురించి. మహాత్ముడు ఉపవాసమునంటి దేదీయు లేదనియు, సోమవారమునాడు ఉపవాసమునంటి క్రైస్తవమనియు జెప్పెను. కవీంద్రుడు తాను విరోధాపయందు భుజించిన పదార్థముల రుచినిగూర్చి గంభీరముగా నుపన్యసించెను.

రవీంద్రుడు, మేజాబల్ల మీదనుంచుచున్న కొన్ని పదార్థములను చూపుచు “మహాత్మా ఇటుచూడము. వానిలో నీ ఇష్టము వచ్చినన్ని పదార్థములను రుచిచూడుము. అప్పుడు నీవు నాయభిప్రాయములనే అవలంబించ గలవు.”

మా వేగులవాడు ఒక కంత గుండా జూచెను. అతని కక్కడ ఏమి గనబడెను? కానిదాడు. అతనినే దానిని వర్ణింప నిడు: “ఒ పత్రికాధిపతిగారూ! నేను జూచినదాని నెన్నటికిని మరచిపోజాలను. అట్టి సుందరములైన భక్తివ్యవహారములను నా జన్మలో నెప్పుడును జూడలేదు. మనుష్యమాత్రు డెవ్వడును గూడ నట్టి జూచియుండదు. కవీంద్రుడు ఆ వస్తువులయొక్క రుచిని కవిత్వాధోరణితో స్తుతించుచుండగా, ఒ పత్రికాధిపతి గారూ! నిజము జెప్పుచున్నాను. నా నోరుకుట ప్రారంభించెను. అట్లు ప్రారంభించి ప్రవాహములుగ ప్రవహింపజొచ్చెను. నే నా వస్తువులపై మోహమును భరించజాలక బయటికి వచ్చి వేసితిని. మహాత్ముడు రవీంద్రుని భావములకు మార్పబడెనేమో నాకు తెలియదు. అతడెట్లు మార్పబడక పోయినయెడల అతడు రక్తహంసములలో గూడిన మానవమాత్రుడు గాడు. గాంధీయను మేరుతో పిలువబడుచున్న నిరాకారమగు ఆకాశస్వరూపమై యుండవలెను. (అమృతబహు పత్రిక).

భుమివారు కాటకమునకు బాధపడుజిల్లాలలో సంచారమొనర్చు వలయునని తీర్మానించుకొనిరి. ఈ సంఘమువారు రుష్యాలో సంచారముచేయబడదని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తిరువొసంగిరి. ఈ సంఘసభ్యులలో నొకరగు న్యూలన్సుగారు సోవియటు ప్రభుత్వమునకు మొదటినుండియు ప్రత్యక్షవిరోధియగుటచేతను, తుదాధికే ప్రజలు మరణించుచుండగా మిత్రమండలివారు వృధాగా మాటలలో కాలక్షేపము చేయుచుండటచేత ఈ సంఘము వారు పర్యటనము చేయకూడదని యుత్తరవొసంగితిమని సోవియటు ప్రభుత్వమునకుచేసిన లుప్తెరాక గారు చెప్పవచ్చురు.

అయ్యదగి నిర్ణయము

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి నాకానిర్మాణ కార్యక్రమము ఖండించుచు వామి ఒక మహాసభ జరుగునంతవర కైనను క్రొత్త నాకలు యుచితముకాదనియు ఇంగ్లాండునందలి ప్రేమ యూనియన్ రాజ్యమువారు ఒక తీర్మానము నామోదించిరి.

జర్మనీవారు చెల్లించిన మిలియన్ల మార్కులు పంచుకొను విషయమునందు ఇంగ్లాండు ప్రాన్సులకు మనస్ఫూర్తి లభికమగుచున్నవి. ఫాన్సువారి అభిప్రాయములు తెలియచెప్పుటకై ప్రాన్సు అధికమంత్రి యగు డ్యూమరుగారు లండనుకు వెళ్లిరి.

పత్తి యాపభుత్వపు పక్షమున విద్యాశాఖ దుంత్రి కొమాల్స్ ప్రభుత్వమువారితో సందర్శించి కొనుటకు కాన్స్టంటి నో పిలుకు వెళ్లెట్లు తెలియుచున్నది.

సర్ రవీంద్రనాథ ధాకూరు.

కరాచీ, సెప్టెంబరు 11:— కరాచీనగరమునకు రవీంద్ర కవి నవంబరుమాసములో రానున్నట్లు మేము వింటిమి. ఫిబ్రవరి మాసమునకు రవీంద్రుడు రాజాల డనియు, అప్పుడు ఇచ్చుట ఒక సెలకోజులు ఉండుననియు ఇప్పుడు తెలియుచున్నది.

అమెరికా, ప్రాన్సు, జర్మనీ దేశములనుండి కొందరు విద్యా రులు రవీంద్రుని కభిలాట రాబోవు నెలలో వచ్చిచేరక రని తెలిసినది.

లాహోరులో నానానాసాహేబు, కేసు నెవన్ను జడ్జి గారి కోర్టులో విచారణ జరుగుచున్నది. ముద్దాయిల సాక్ష్యము ముగిసినది, ప్రభుత్వ న్యాయవాది వహంతుగారి ఆపరాధములను గురించి వాదించుచున్నాడు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు పటాలము భారత సంరక్షక సైన్యములో నొకభాగముగా జేర్చబడినది.

నాతావరణ స్థితి

1921 సం॥ సెప్టెంబరు 12 వ తేది సోమవారము

కోణము	సూర్యుని ఉత్తర అక్షాంశము	చంద్రుని ఉత్తర అక్షాంశము	సూర్యుని దక్షిణ అక్షాంశము	చంద్రుని దక్షిణ అక్షాంశము	సూర్యుని దక్షిణ అక్షాంశము
గోపాలపురం	19.3	81.7	...	22.62	26.51
విశాఖపట్టణము	91.7	81.2	...	11.60	20.74
కాకినాడ	98.2	77.6	0.12	24.41	30.84
బందరు	93.0	75.2	0.50	28.15	21.92
గుంటూరు	97.0	76.5	0.14	16.85	19.84
నెల్లూరు	95.8	72.7	5.12	16.00	10.00
మద్రాసు	98.8	78.5	0.89	19.6	4.09
హైదరాబాదు	90.8	76.5	...	19.06	22.50
అనంతపురము	94.5	75.1	...	9.61	10.84
బళ్లారి	97.8	74.7	...	5.11	10.54
కర్నూలు	95.1	78.8	...	11.67	18.06
కడప	96.6	75.4	0.18	22.18	17.16
తెంగుళూరు	84.8	68.1	2.14	24.48	22.54
కోయంబట్టూరు	90.0	72.8	0.25	8.60	8.68
కర్ణాట	92.8	69.2	4.84	11.44	18.42
నీలము	91.4	70.0	0.83	84.14	8.08

దీప్తికల్పము అంతరభాగమునందు ఒక మోస్తరుగను సముద్ర ప్రాంతములందు కొద్దిగను వాయుభారము హెచ్చెను. బొంబయి, సర్కారులలోని ఉత్తరభాగములందు మాత్ర మిట్లుగాక, కొద్దిగ తగ్గెను. అన్నిచోట్ల నది, మామూలుకంటె యెక్కువగానే యున్నది. దక్కను, పశ్చిమాంధ్ర మండలములలో వేడి కొద్దిగ హెచ్చెను. తక్కినచోట్ల మారలేన లేదు. లేదా తగ్గెను. మల, బారు, కర్ణాటకములలోని కొన్ని భాగములందు మధ్యమోష్ణము మామూలుగనున్నది. దక్కను, పశ్చిమాంధ్రమండలములలో నది యెక్కువగా నున్నది. కోరమాండల తీరమందు తక్కువ. తక్కినచోట్ల కొద్దిగ యెక్కువ. దక్కను పశ్చిమాంధ్ర మండలములందు పగటివేడి, చాల యెక్కువ. తక్కినచోట్ల కొద్దిగ యెక్కువ. తూర్పుతీరమందును, కర్ణాటకమునందును రాత్రివేడి, తక్కువ. తక్కినచోట్ల కొంచెమెక్కువ. కర్ణాటకము, తూర్పుతీరమునందు, వాయువునందలితేమ, యెక్కువ. మలబారులో కొంచెము ఎక్కువ. బొంబయి, దక్కనులలో కొద్దిగ తక్కువ. దక్కను, కర్ణాటకములలోని కొన్ని ప్రాంతములందు తేమ మబ్బు దట్టముగ నున్నది. కర్ణాటకము, మైసూరు, బొంబయి, చెన్నపురి ఉత్తరతీరమునందు సర్వత్రము మలబారు పశ్చిమాంధ్రమండలములలో నక్కడక్కడను వర్షించెను. నెల్లూరు 5.12, వెల్లూరు 4.84, తెంగుళూరు 2.94 మాసాన 1.72, తిరుచనాపల్లి 1.23, భువనగిరి 1.01 అంగుళముల వర్షము పడెను.

కాలమానము నిన్నటిమా స్థరే. తీర్పుతీరమందును, దేశాంతరభాగమునందును వర్షించవచ్చును. ఎన్. ఆర్. య. సప్తాహ. నాతావరణ కార్యక్రమము.

DUNCAN STRATTON & Co.

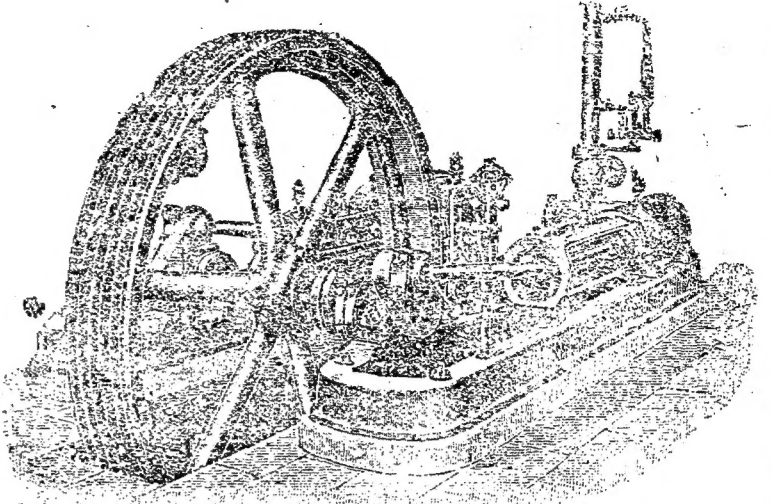
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

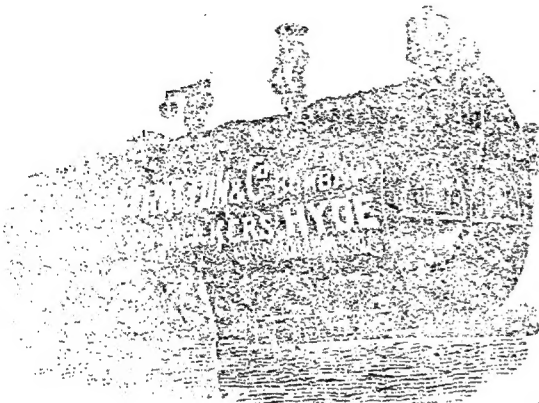
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీంబోల్డింగ్ మెషరు
80 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు ఉండును.

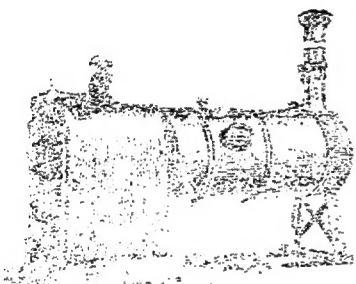

హైడ్రాను స్పిల్ కాన్ నిష్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాను స్పిల్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం వరకు ఉండును.
స్టీంబోల్డింగ్ మెషరు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు ఉండును.

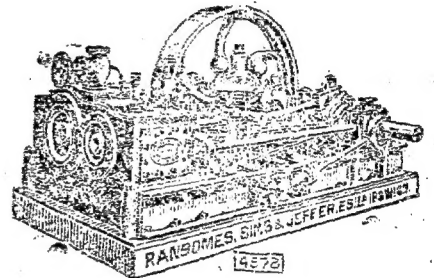
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీంబోల్డింగ్ మెషరు 80 హానులు మొదలు
100 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు ఉండును.

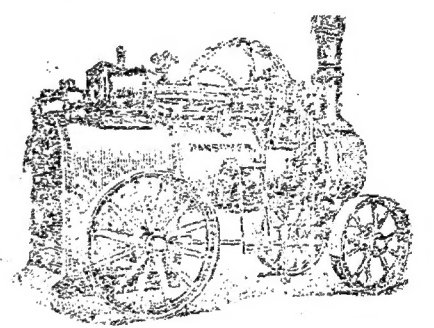
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
పొడవు 80 అ. మొదలు 100 అ. వరకు ఉండును.
స్టీంబోల్డింగ్ మెషరు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిన్నింగ్ మెషిన్స్ నాటికానులు
మాది వ్రెస్టింగ్ మెషిన్
మాది స్పిన్నింగ్ మెషిన్
మాది పిలింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగ్ మెషిన్
మాత్రం మిల్లు మెషిన్
మండుగడ్డచేయు మెషిన్
నల్లు లిఫ్టింగ్ మెషిన్ వాటి సామాన్
అన్ని రకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
సాగము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరము నూనె కరుడు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (ప్లాన్టు) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్సు సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగ్, కస్టింగులు, వెల్డెర్లు
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్ట్ బరన్ ఫుల్లింగ్.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నాన్ బ్రెస్ట్ కాంపాంగు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
! (కాన్ కుసాపు మొనమండి పోట్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

స్టీము కాంపాంగు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము మెషరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాంగు — హై, లో మెషర్ సిలిండరు.
స్టీము మెషరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాక్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైలము, వడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని డబ్బీలో సహజము 0—10—0; డజన్ 1—5 రూ. 5—12—0. పోట్లుభిక్షులు శ్రేణు.

అమృతాంజనం డి. పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6. తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

